

Yksin ulapalla vai samassa veneessä kohti yrittäjämaailman aallokkoa - opiskelijoiden kokemuksia peer to peer -toimintamallissa opiskelusta

Lagerström, Christina

Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Yksin ulapalla vai samassa veneessä kohti yritysmaailman aallokkoa
- opiskelijoiden kokemuksia peer to peer -toimintamallissa opiskelusta

Christina Lagerström
Sosiaaliala
Opinnäytetyö
Lokakuu 2011

Christina Lagerström

Yksin ulapalla vai samassa veneessä kohti yritysmaailman aallokkoa - opiskelijoiden kokemuksia peer to peer -toimintamallissa opiskelusta

Vuosi 2011 Sivumäärä 48

Learning by developing on Laurea ammattikorkeakoulun pedagoginen menetelmä, jolla pyritään uusilla oppimisympäristöillä olemaan yhteistyössä työelämän kanssa. Työelämä haastaa opiskelijan kehittämään uusia menetelmiä erilaisten projektien ja hankkeiden avulla. Peer to peer -toimintamalli on moderni tapa opiskella liiketalouden tradenomiksi Laurea ammattikorkeakoulussa. Opiskelu tapahtuu kehittämisprojektien kautta erilaisissa työyhteisölähtöisissä oppimisympäristöissä. Opinnäytetyöni tarkoitus on tuoda esiin opiskelijoiden sekä opiskelunsa keskeyttäneiden kokemuksia peer to peer -toimintamallista. CDS on valtakunnallinen opiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisyyn välineitä etsivä hanke. Ja opinnäytetyöni on osa tätä hanketta. Tutkimuskysymyksillä työssä selvitetään opiskelijoiden kokemusta peer to peer -toimintamallista, ohjauksen riittävyttä sekä opiskelukykyä lisääviä sekä poistavia tekijöitä.

Opinnäytetyöni teoreettinen viitekehys koostuu ammattikorkeakoulu pedagogiikasta ja opiskelu kyvykkyyden määritelmästä. Opinnäytetyössä esittelen myös liiketalouden koulutusohjelman opintoja ja peer to peer -toimintamallia. Aikaisempia tutkimuksia ammattikorkeakoulu opinnoista työssäni käytetään havainnollistamaan samanlaisten ilmiöiden ilmentymistä eri ammattikorkeakouluissa.

Opinnäytetyö on sekä kvalitatiivinen että kvantitatiivinen. Aineisto on kerätty haastattelun sekä kyselylomakkeen avulla. Opiskelijoille suunnattu haastattelu perustuu kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen periaatteisiin. Kyselylomakkeella kerätty aineisto on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jossa on laadullisia piirteitä. Haastateltavia opinnäytetyössä on kolme. Kyselylomakkeisiin vastasi yhdeksästätoista keskeyttäneestä kuusi.

Opinnäytetyössä tulee esiin työelämälähtöisen opiskelun kokeminen tulevaisuuden kannalta tärkeänä ja motivoivana. Opiskelevien haastatteluista käy ilmi että itseohjautuvuus ja vastuu omista opinnoista on heidän opintoja määrittävä tekijä. Opiskelijoita kannustetaan hankkimaan itse kiinnostavia projekteja ja suuntaamaan opintojaan omien kiinnostusten mukaan. Työskentely koulun ulkopuolisen tahojen kanssa koettiin antavan mahdollisuuksia valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen. Keskeyttäneiden tuloksissa käy ilmi että teorian puute peer to peer -toimintamallin heikkous. Vastauksissa tuli ilmi että teoria opintojen vähäisyys tuntui olevan opiskelijan motivaatiota laskeva tekijä. Haastatteluissa tuli ilmi opiskelijayhteisön tärkeys opinnoissa. Ajatukset keskeyttämisestä ja opintojen jatkamisesta jaettiin vertaisten opiskelijoiden kanssa ja ryhmällä oli suuri merkitys opiskelijoille.

Avainsanoja ovat: Learning by developing, opiskelija, tradenomi, voimavarat, opiskelukyky, keskeyttäminen, ohjaus, opettajan rooli

Christina Lagerström

Alone on the bay or together in a same boat towards the waves of corporate life - students' experience with peer to peer -model

Year	2011	Pages	48
------	------	-------	----

Learning by developing (LBD) is a Laurea University of Applied Sciences pedagogical method. The school provides students with new areas to study and learn. Students are challenged to develop new methods and skills by completing projects offered in a professional work environment. The peer to peer method is a modern way to study business management at Tikkurila Laurea University of Applied Sciences. Where by students learn through studying and working almost exclusively on projects which are closely related to work life or may even be a part of a companies development plan. By participating in these types of projects students are able to make contacts in different companies and learn valuable skills for their future careers.

The goal of this thesis is to collect information about students' experiences with the peer to peer -model and to gather details about it from their perspective. My thesis is a part of the To Share To Care To Dare -project which is a national project that attempts to find new tools to prevent exclusion. The main focus of this thesis is to find out how students feel about this method and to discover if sufficient guidance is offered with regard to the program. Furthermore this research helps to discover factors that may cause an increase or decrease in study-ability.

The theoretical framework of this thesis is based on university of applied sciences pedagogy and the definition of study-ability. In this thesis studies in the Business Management programme at Laurea and specifically the use of the Peer to peer -method are presented. Earlier research of studies carried out in university of applied sciences are used to illustrate the similarities between phenomena in different schools. The thesis research was gathered using qualitative and quantitative techniques. Input from students who are still studying in this programme was collected using the qualitative technique -interview. Face to face or telephone interviews were conducted with three students. Input from students that have dropped out of the programme was gathered through the use of a questionnaire. The questionnaire was made by using both the quantitative and qualitative techniques. Nineteen school drop outs were provided with the questionnaire and six replies were received.

From this research it can be concluded that participating in projects that mimic working life provide useful experience for future careers. The reaction of students prove that these projects are important as well as motivating. Participating in studies that use the peer to peer model encourage responsibility of one's own learning. Students are encouraged to choose their own projects and take an active interest in school. Through the interviews it became clear that participating in projects for different companies provides improved opportunities for future professions. In contrast the answers to the questionnaires showed that a lack of theoretical lectures created decreased motivation in studies. Furthermore some students who were considering dropping out were dissuaded from doing so by receiving support and encouragement from student peers.

Keywords: Learning by developing, peer to peer, study ability, empowerment, dropping the school, guidance

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Ammattikorkeakoulu	8
2.1	Laurea Ammattikorkeakoulu pedagogiikka	10
2.2	Tradenomi	12
2.3	Peer to peer- toimintamalli	12
3	Opiskelijan voimavarat opiskelussa	14
3.1	Omat voimavarat	15
3.2	Opiskelutaidot	15
3.3	Opetustoiminta ja opiskeluympäristö	16
4	Opinnäytetyön toteutus	17
4.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset	18
4.2	Kyselytutkimus keskeyttäneille	19
4.3	Haastattelu opiskeleville	20
5	Aineiston hankinta	21
5.1	Sisällönanalyysi	22
6	Kyselylomakkeen tulokset	22
6.1	Aikaisemmin opitut taidot	23
6.2	Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet, uhat	23
6.3	Opiskelukyky ja ohjaus	25
7	Haastattelun tulokset	25
7.1	Aikaisemmin opitut taidot	25
7.2	Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet, uhat	26
7.3	Opiskelukyky ja ohjaus	28
8	Vertailu ja johtopäätökset	30
9	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	33
10	Pohdinta	35
	Lähteet	37
	Liitteet	39
	Liite 1	39
	Liite 2	40
	Liite 3	42
	Liite 4	43
	Liite 5	46
	Liite 6	47
	Liite 7	48

1 Johdanto

Opiskeluiden aloittaminen on sijoitus elämää varten. Oppimisella tarkoitetaan itsensä kehittämistä ja uusien asioiden omaksumista. Ihminen kehittyy oppimalla. Uusia asioita oppimalla ihmisestä voi tulla oman alansa asiantuntija. Opiskelutapoja on kuitenkin monia. Koska yhteiskunta kehittyy koko ajan, on myös koulutuksen kehityttävä sen myötä. Työelämän vaatimukset ovat laajentuneet nykyaikana. Hyvät teoreettiset taidot eivät enää takaa työpaikkaa vaan tarvitaan myös hyviä sosiaalisia taitoja työmarkkinoilla menestymiseen. Peer to peer-toimintamalli on moderni tapa opiskella ammattikorkeakoulussa liiketaloutta. Yrityspohjaisessa opiskelussa opiskelija on osa yritystä ja tavallisten teoriaopintojen sijaan opiskelija oppii käytännönläheisesti tradenomiksi.

Opinnäytetyöni keskeinen idea on to Care to Dare to Share (CDS) -hankkeeseen liittyen kartoittaa Peer to peer -toimintamallin mukaisesti liiketaloutta opiskelevien kokemuksia koulutuksesta. CDS on valtakunnallinen ammattikorkeakouluopiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisevä hanke. Uusi moderni tapa opiskella työelämälähtöisesti tuottaa omia haasteita perinteiseen opiskelutapaan nähden. Onko opiskelija yksin ulapalla vai onko hänellä luotettava miehistö tukenaan opiskelussa, on avain kysymyksiä opinnäytetyössäni. Keskeyttämistä katsotaan usein organisaation näkökulmasta. Koulutusjärjestelmä- tai oppilaitoslähtöinen tarkastelu kertoo vain murto-osan tarvittavasta tiedosta opiskelijoiden kokemuksesta opiskeluista.

Kohdistan työni erityisesti opiskelijoiden kokemuksiin opiskelusta ja pyrin saamaan heidän äänensä kuuluviin työssäni. Tutkin kyselylomakkeen avulla keskeyttäneiden kokemuksia koulutuksesta ja pyrin tuomaan esille syitä jotka ovat johtaneet opintojen keskeyttämiseen. Peer to peer (P2P)-toimintamallin mukaisesti opiskellaan Tikkurilan Laurea ammattikorkeakoulussa, joten jokainen vastannut on samasta yksiköstä mutta eri vuosikursseilta. Opinnäytetyötäni varten haastattelin opiskelevia oppilaita sekä keräsin aineistoa keskeyttäneiltä kyselylomakkeen avulla. Keskeyttäneiden ja opiskelevien kokemuksia vertailemalla pyrin saamaan näkemystä toimintamallin toimivuudesta. Haluan saada selville miten kokemukset opiskelusta eroavat kahdesta eri näkökulmasta.

Valitsin aiheen oman kiinnostukseni vuoksi, koska pidin toimintamallia erittäin mielenkiintoisena tapana opiskella ammattikorkeakoulussa. Minua erityisesti kiinnosti miten P2P toimii opiskelijoista katsottuna. Keskeyttäminen tai opintojen pitkittyminen on ollut puheenaiheena myös mediassa. Mikä saa opiskelijan keskeyttämään on jokaisen koulutusohjelman ongelmallinen kysymys. Yhteiskunta vaatii nopeaa työelämään siirtymistä ja siten paineet valmistumiselle on kovat. Kun opiskelija päättää keskeyttää opintonsa, on päätös itsessään jo suuri yksilölle. Mikä tähän on johtanut? Ja olisiko tämä voitu estää? Ovat kysymyksiä mitkä minua kiinnostavat. Myös se miten opiskelijat kokevat työelämälähtöisen opiskelun ja millaiset eväät se

antaa heille tulevaisuutta varten. Peer to peer -toimintamallista käytetään myös käsitettä P2P, jota käytän myös työssäni tarkoittaessani toimintamallia. Opinnäytetyössäni esittelen ensiksi keskeisimmät käsitteet. Tutkielmani eri vaiheet sekä aineiston hankkimiseen käytetyt toimintamallit esittelen teoriaosion jälkeen. Haastattelun ja lomakekyselyn tulokset esittelen haastattelukysymysten mukaisessa järjestyksessä, joita analysoin hankittuun teoriaan verraten. Pohdinnassa käsittelem esiin nousseita tekijöitä sekä opinnäytetyön eettisyyttä sekä luotettavuutta pohdin viimeisessä osiossa.

2 Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulun historia on Suomessa lyhyt mutta itse koulutusjärjestelmän kehitys on ollut vauhdikas. Juuret järjestelmälle ovat 1960- ja 1970 -lukujen taitteen Euroopassa, jossa korkeakoulutuksen uudistusaalto nostatti Suomessakin keskustelua. Erilaiset ei-yliopistolliset koulutusratkaisut, joita Euroopassa perustettiin, eivät aiheuttaneet selvää jatkumoa nykyiseen ammattikorkeakouluun. Opetusministeriön avaus koulutuksen kehittämiseen tuli vasta 1989, juuri kuohukkaimman keskustelun jälkeen koskien uudistuksen tarvetta. Pitkään ongelmana ollut massoittuva korkeakoulujärjestelmä pyrittiin ratkaisemaan uudistuksella. (Mikkola & Nurmi 2001: 9)

1990- luvulla yhdistettiin erilaisia ammatillisen opistoasteen koulutusalakulttuureja yhtenäiseksi korkeakouluksi. Uudessa ammattikorkeakoulussa on osittain yhdistetty vanhojen opistoasteen oppilaitosten toimintamallia. Lähtökohtana on kuitenkin korkeakoulu, joka on omaksunut yliopistomaisia piirteitä. Akateemisia piirteitä ovat tieteellisen selittämisen periaate ja valinnaisuus opintokokonaisuudessa. Vaatimus asioiden perusteltavuudesta on käytännönläheisyyden tukena, on yliopistomainen piirre, joka muokkaantuu koulutusohjelman mukaan. Opistomaisen opetuksen piirteet näkyvät juuri käytännönläheisyydessä ja vahvassa työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä. (Kokko & Kolehmainen 2001: 12)

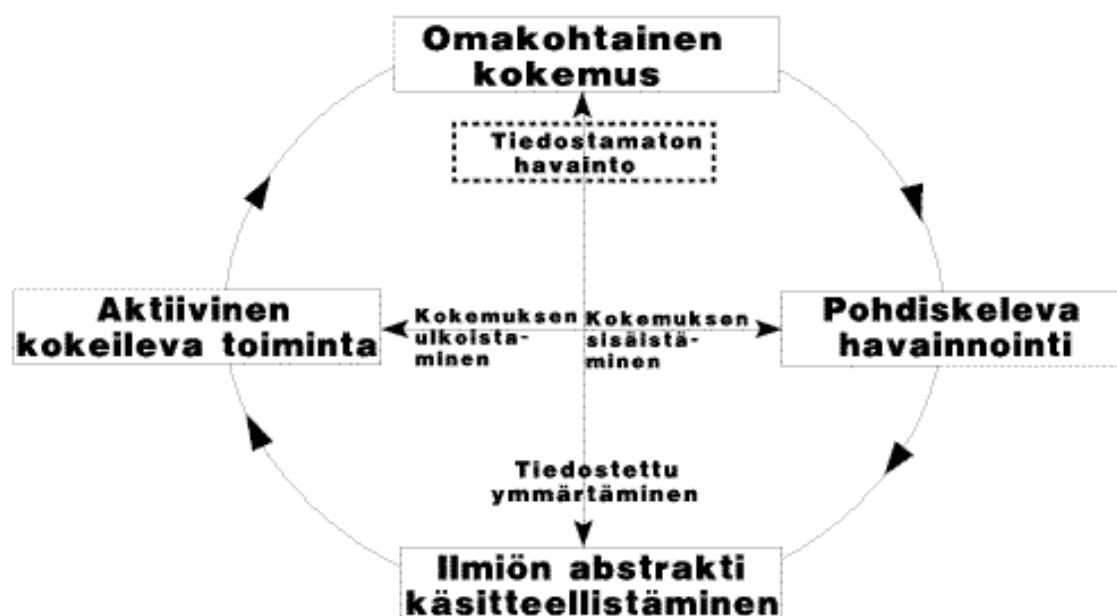
Ammattikorkeakoulutuksen kehittyminen kokeilusta vajaassa vuosikymmenessä täyteen koonsa on vaatinut kovaa kasvuvauhtia. 1996 ensimmäiset ammattikorkeakoulut saivat vakinaisen statuksen ja siitä lähtien aloituspaikkojen määrä kolminkertaistui muutamassa vuodessa. Uudistukset ja koulutusjärjestelmän innovatiivisuus on ollut luonteenomaista ammattikorkeakoulun synnylle. (Mikkola & Nurmi 2001:15) Paineet järjestelmän muutokselle lähtivät liikkeelle, kun keskiasteen ammatillisen koulutus oli vanhentunut. Koulutuksen tarve oli yksi suuri syy opistojen muutokseen mutta myös ammattitehtävät olivat yhteiskunnassa sisällä muuttuneet. Osa opistoista valmisti nuoria tarkasti määriteltyihin tehtäviin, joihin ei ollut enää tarvetta. Samalla tarve työnkuvien muokkaamiseen loi uudenlaisia nimikkeitä ja työnkuvia, joten ammattikorkeakoulun syntyminen oli pelkästään yhteiskunnan muuttumisen takia ajankohtainen ja pakollinen. (Mikkola & Nurmi 2001: 15-17)

Ammattikorkeakoulussa vaatimustaso on korkeampi kuin opistoasteella. Opiskelijakeskeisyys ja itseohjaavuus ovat olleet ammattikorkeakoulupedagogiikan keskeisiä vaatimuksia. Koulutusohjelmassa olevan oletetaan opinnoissaan itseohjautuvasti tietävän mitä haluaa ja etenevän sen mukaisesti. Samalla tämän tulisi asettaa oppimiselle korkeat laatuksiteerit kun opis

kelijoiden omat vaatimukset opetuksen ja oppimisen suhteen ovat korkeat. (Kokko & Kolehmainen 2001: 12-13) Ammattikorkeakoulu ei tarjoa opiskelijalleen valmista, vain antaa työkaluja työelämään. Työllistävän ammatin hankkimiseen vaaditaan työn omaksumista teoreettisesti, käsitteellisesti ja väljästi. Näiden määritelmien kautta opiskelija voi hahmottaa tehtäväkenttää tarpeen tullen uudelleen. Ammattikorkeakoulusta valmistunut on innovatiivinen ja valmis muokkaamaan oppimaansa työelämässään.

Ammattikorkeakoulupedagogiikan lähtökohdat koostuvat kolmesta kohdasta, jotka vaikuttavat toiminnan luonteeseen. Yhteiskunnan asettamat odotukset ja tavoitteet ammattikorkeakoulua kohtaa sekä opiskelijan kokeminen oppivana kokonaispersoonallisuutena. Kolmantena pedagogiikan lähtökohtana on erityisesti opiskelijan oppimis- ja kehittymisprosessit. (Ekola 1992: 11)

Kolben kokemuksellisen oppimisen mallia (Kuvio 1) on käytetty kun halutaan luokitella erilaisia oppimistilanteita ja oppimistapoja. (Helakorpi 2011) Jotta oppiminen olisi korkeatasoista, tulisi kehän jokainen elementti olla läsnä. Tiedonmuodostuksen ollessa epätasapainossa eri elementteihin nähden voi oppiminen olla jäsentelemätöntä sekä siitä voi puuttua erittelevä ymmärtäminen. Kokemuksellisen oppimisen malli on syntynyt työelämässä tapahtuvan koulutuksen yhteydessä. Mallin mukaan tiedonmuodostus nähdään toisiaan täydentävänä. Omakohmainen kokemus on yhtä tärkeä kuin abstrakti käsitteellistäminen. Ja taas reflektiivista havainnointia vahvistaa aktiivinen kokeileva toiminta. (Ekola 1992: 38-40)

Kuvio 1 Kokemuksellisen oppimisen malli

Kokemuksellisen oppimisen malli on hyvä esimerkki ammattikorkeakoulupedagogiikan piirteisistä. Opiskelijan kehittyminen nähdään itseohjautuvana ja opiskelijan kehitymisprosessi on

toiminnan, yhteiskunnan sekä teoreettisentiedon refleктоimista kokemuksellisen oppimisen tavoin. (Ekola 1992: 38-40)

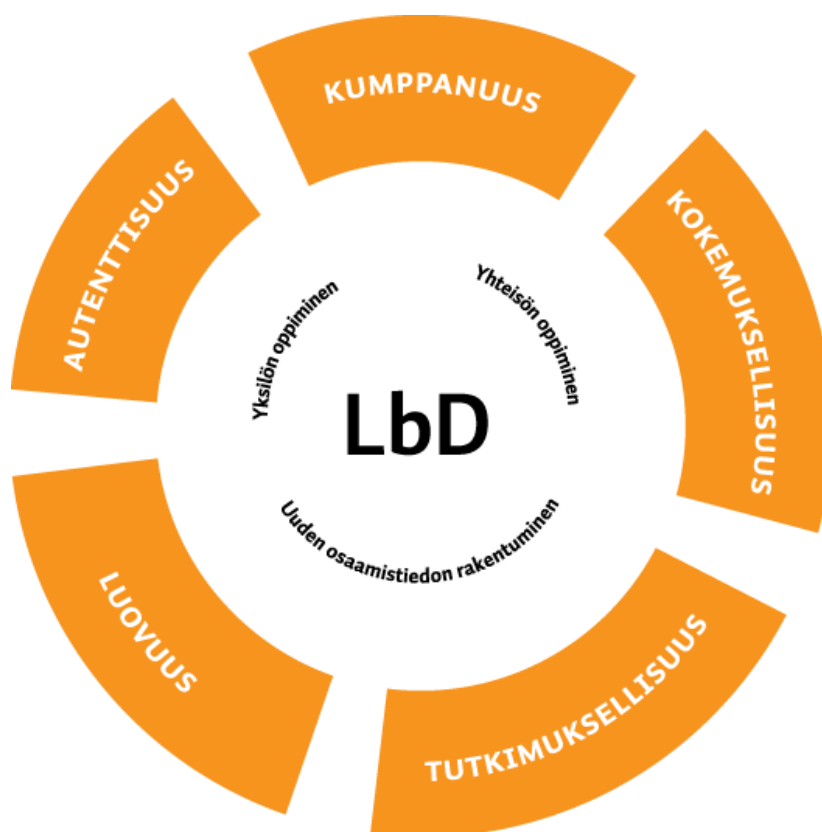
2.1 Laurea Ammattikorkeakoulu pedagogiikka

Laurea on vahvasti työelämään suuntautuva ammattikorkeakoulu. Sen toimintamallina on learning by developing, joka on innovatiivisen pedagogian perustuvaa opettamista. Palveluinnovaatioiden Laureassa on seitsemän paikallisyksikköä, jotka sijaitsevat Uudellamaalla ja Itä-uudellamaalla. Opiskelijoita Laureassa on n. 8000, joista aikuisopiskelijoita on 1200. (Laurean internet sivut)

Laurean 2007 pedagogisessa strategiassa Learning by developing eli kehittämispohjainen oppiminen selitetään tällä tavalla:

Kehittämispohjaisen lähtökohta on aidosti työelämään kuuluva, käytäntöä uudistava kehittämishanke, jonka eteenpäin vieminen edellyttää opettajien ja työelämöosaajien yhteistyötä ja jossa parhaimmillaan tuotetaan uutta osaamista. (Laurea ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2007: 5)

Kehittämishankkeen takana on ilmiö, joka pyritään tunnistamaan. Tämä on lähtökohta oppimiselle, jossa ilmiö pyritään näkemään kokonaisuutena. Ilmiöt ovat yleensä työelämälähtöisiä ja useimmiten liittyy sen kehittämiseen. Kehittäminen kohdentuu ongelman ratkaisuun ja uuden idean uudistamisprosessiin. (Laurea ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia 2007: 7)

Kuvio 2 LbD oppimisen malli

Autentisuus, kumppanuus, kokemuksellisuus ja tutkimuksellisuus ovat kuvion 2. mukaan avainsanoja luovuuden ohella uuden osaamistiedon syntymiseen.

Opettajan rooli työelämän oppimisympäristöissä on erilainen perinteiseen opettajuuteen nähden. Oppiminen on aikaisemmin käsitetty pitkälti opiskelijajaksilön henkilökohtaisena prosessina. Työelämälähtöisyys tuo kuitenkin oppimisen yhteisölliseksi kokemukseksi jossa opettajat ja työelämä edustajat opiskelijan mukana oppivat kehittämissuhteissa. Opettajan rooli tietäjänä ja tiedonjakajana uudessa oppimisympäristössä muuttuu opiskelijan ja opettajan väliseksi kumppanuudeksi. Vastuuta opettaja jakaa työelämäkontaktien kanssa jotka mahdollisesti osallistuvat opiskelijan arviointiin. Haasteita tällainen oppimisympäristö aiheuttaa jo pelkästään vanhojen tottumusten karsimisessa opettajan työhistoriassa. Työelämä aiheuttaa muutoksia aikaresursseja kun ennalta määrättyjä tarkasti rajattuja tunteja ei ole. Tavoiteltu kumppanuus opettajan ja oppilaan välillä on uudenaikaisessa toimintamallissa huomioitava haasteena. (Töytäri - Nyrhinen 2008: 131-134)

2.2 Tradenomi

Tradenomi on ammattikorkeakoulututkinto, jonka tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä. Koulutusohjelma koostuu sisällöltään markkinoinnista, tietotekniikasta, laskentatoinnista, johtamisesta, yrittäjyydestä ja koulutukseen kuuluu myös kansainvälisyyteen liittyviä opintoja. Tutkinnon laajuuden 210:stä opintopisteestä 30 on työharjoittelua ja opinnäytetyö on 15 pisteen laajuinen. Keskimääräinen tutkinnon suoritus aika on 3,5 vuotta. (Tradenomiliiton Internet -sivut)

Tradenomiksi voi opiskella suomenkielen lisäksi myös ruotsin-, englannin ja saksankielisissä koulutusohjelmissä. Kieli- ja koulutusohjelmatarjonta vaihtelee ammattikorkeakouluittain. Opiskelemaan haetaan ammattikorkeakoulujen yhteishaun kautta. Hakuja koulutukseen on syksyisin ja keväisin riippuen ammattikorkeakoulun sisäänotettavista opiskelijamäärästä ja alkamisen järjestämisestä. Tradenomiksi pyrkivällä henkilöllä täytyy peruskoulutuksen lisäksi olla toisen asteen yleissivistävä tai ammatillinen tutkinto. Koulutukseen hakeva valitsee yhteishaun yhteydessä koulukohtaisen erikoistumislinjan kuten liiketalouden tai tietotekniikan. (Tradenomiliiton Internet-sivut) Laurea ammattikorkeakoulu panostaa liiketalouden koulutusohjelmassa kansainvälisyyteen sekä monipuolisiin mahdollisuuksiin opiskella valmiuksia asiantuntija- ja esimiestehtäviä varten. (Liiketalouden koulutusohjelma. Laurea ammattikorkeakoulun Internet sivut)

2.3 Peer to peer- toimintamalli

Peer to peer (P2P) -toimintamalli on moderni tapa opiskella liiketalouden asiantuntijaksi. Tradenomikoulutuksessa keskitytään tiettyihin osaamisalueisiin, joita opiskellaan kehittämissuunnitelmien kautta. Projektien sisällöt rakentuvat liiketoiminnan, markkinoinnin, taloushallinnon, johtamisen ja viestinnän teemoista. Liiketalouden tradenomi työelämään siirtyessään saa haasteikseen globalisaation laajenemisen ja tieto- ja viestintäteknologian nopean kehittymisen. Tuotteet ja palvelut ovat jatkuvassa muutoksessa ja jotta tulevaisuuden osaaja pärjää näiden haasteiden kanssa on innovatiivisuudesta tullut yritysten keskeinen menestystekijä. Muuttuva toimintaympäristö edellyttää asiantuntijoilta kykyä jatkuvaan toiminnan kehittämiseen ja analysointiin. P2P -projekteissa opitaan toimimaan ympäristöissä joissa tarvitaan dynaamisuutta, innovatiivista ja verkostoitunutta työtapaa. (Peer to peer -toimintamalli, Laurea ammattikorkeakoulun Internet sivut)

Peer to peer -toimintamallin ainutlaatuisesti tekee tiivis yhteistyö projekteissa. Yhteistyötä tehdään ei sektoreiden ja toimialojen organisaatioiden, opiskelijoiden ja P2P -ohjaajien kanssa. Opinnoissa opiskelija oppii työskentelemään erilaisissa projektitehtävissä, jotka opintojen alussa hankkivat P2P-ohjaajat. Organisaatiota saavat kehittämissuunnitelmassa tarvitsemaansa

tietoa toimintansa tueksi ja opiskelija oppii aktiiviseksi kehittäjäksi ja projektityöskentelyn osaajaksi. Työelämäverkoston ja kontaktit karttuvat opintojen edetessä, mikä helpottaa työllistymistä valmistumisen jälkeen. Pääpiirteiltään P2P -toimintamallin mukaisen kehittämisprojekti etenee seuraavien kohtien mukaisesti peer to peer toimintamalli julkaisussa:

1. AIHIO

- Taustateorioihin perehtyminen
- Projektin tutkimusaiheen jäsentäminen

2. KYSYMYKSET, ONGELMA, AIHE

- Taustateorioihin perehtyminen
- Projektin suunnittelu ja toteuttaminen

3. Raportti, tulokset

- Taustateorioihin perehtyminen
- Tulosten esittäminen ja raportointi kumppaneille

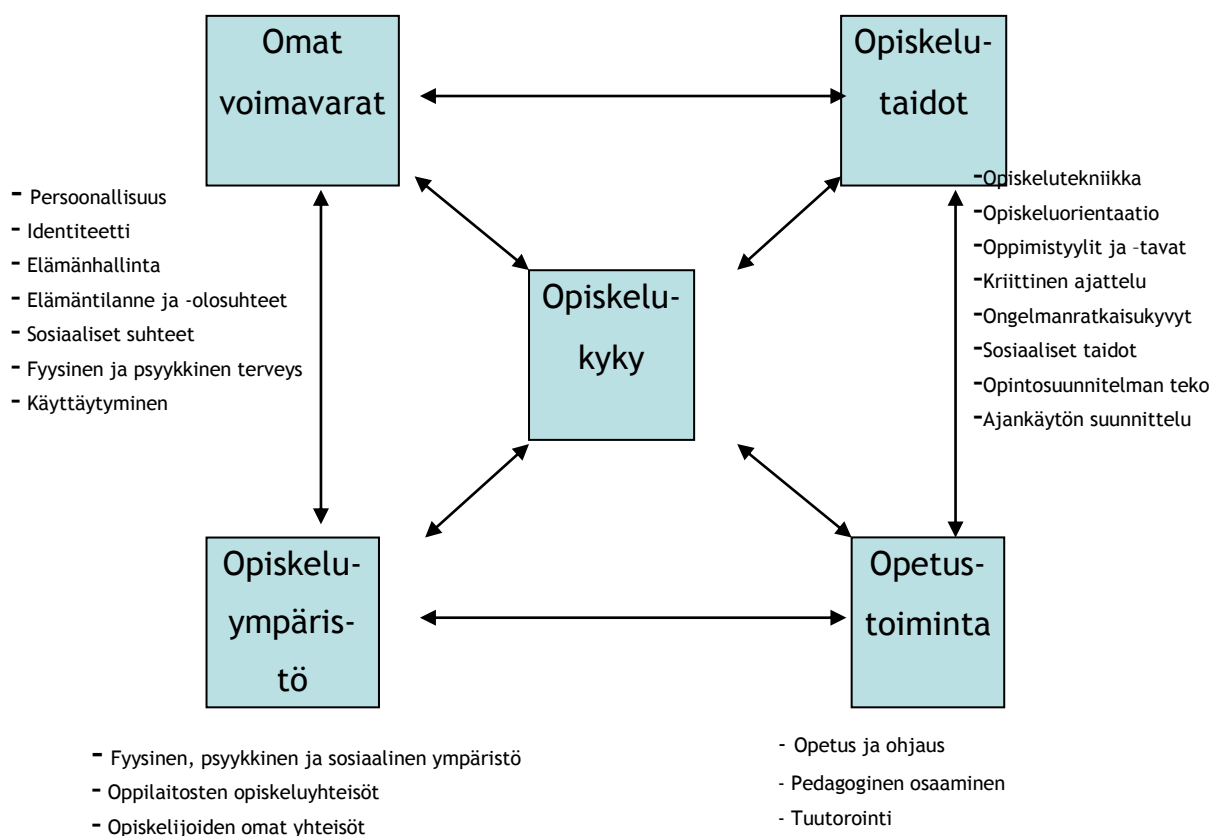
4. Jakaminen

- Opiskeluyhteisölle + muille jakaminen

P2P:stä valmistuvan opiskelijan vastaan bachelor-tason osaamisvaatimuksia. Se on laajuudeltaan muiden liiketalouden tradenomien mukaisesti 210 opintopisteitä. Opiskelijalle kertyy opintopisteitä hänen projekteissa tekemän työmäärän mukaisesti. 27 tunnin työmäärä vastaa yhtä opintopistettä. Opinnit koostuvat 80 opintopisteen perusopinnoista, 70 pisteen syventävien opinnoista sekä 15 pisteen vapaasti valittavien opinnoista. Harjoittelusta pisteitä kertyy opiskelijalle 30 opintopistettä. Opinnäytetyö tehdään työelämälähtöisesti ja se on myös 15 opintopisteen arvoinen. Jokaisessa kokonaisuudessa kokemuksellisuus näkyy omana tekemisellä ja luovuus jatkuvana kehittämisenä. Opiskelija suorittaa kaikki opintonsa todellisissa projekteissa ja vastaa omasta työnteosta itsenäisesti. Koska P2P:n opinnot tehdään aina todellisissa liiketoiminnan kehittämisprojektien osana mahdollistaa se hiljaisen tiedon siirtymisen työelämäkontaktilta opiskelijalle. Yhteistyö eri toimijoiden kesken antaa mahdollisuuden kehittää yhteistyötaitoja sekä tukee työelämän arvonäkemyksien siirtymistä eri toimijoiden välillä. (Peer to peer -toimintamalli, Laurea ammattikorkeakoulun Internet sivut) Työelämäkohaamisissa opiskelija on noviisi että oppija. Opiskelijan kehittymisen seuraaminen sekä oppimisprosessien ohjaaminen on opettajan päätehtäviä. (Kallioinen 2008: 36)

3 Opiskelijan voimavarat opiskelussa

Opiskelijan opintojen suorittamiseen liittyy monia tekijöitä. Käsite opiskelukyky tulee esille keskusteltaessa opintojen viivästyisestä tai opintojen keskeytymisestä. Osa kykyyn liittyvistä tekijöistä ovat pelkästään yksilöllisiä ja osaan tekijöistä vaikuttaa korkeakoulu sekä korkeakoulupolitiikka. Yhteisölliset tekijän merkitys opiskelijakyvyssä ja sen ylläpitämisessä ovat merkitykselliset. Opiskeluprosessin sujuvuuteen vaikuttavia osatekijöitä voidaan koota neljäksi osatekijäksi: Opiskelijan voimavarat, opiskelutaidot, yliopisto- tai ammattikorkeakouluyhteisön tuki ja yhteiskunnan tuki. (Rouhiainen 2010: 24-25) Kristiina Kunttu yhteisöterveyden ylilääkäri kuvaa opiskelijahyvinvointia koskevassa julkaisussaan opiskelukykymallia taulukolla (kuvi3). Kuvioon kuuluu neljä kohtaa, jotka vaikuttavat opiskelukykyyn. (Kunttu 2006: YTHS-verkkajulkaisu)

Kuvio 3. Opiskelukykymalli

3.1 Omat voimavarat

Omiin voimavaroihin kuuluvat kuvion mukaan opiskelijan oma persoonallisuus, elämäntilanne, sosiaaliset suhteet sekä psyykkinen ja fyysinen terveydentila. Näillä kaikilla on vaikutusta yksilön käyttäytymiseen. Omat voimavarat ovat ihmisellä muokkaantuvia. Ne uusiutuvat ja kuluvat sekä rakentuvat uudestaan elämän aikana kokemusten, perimän ja sosiaalisen ympäristön vaikutuksesta. Opiskelijoiden kokema stressi aiheuttaa voimavarojen heikkenemistä, joka taas alentaa omaa vireystilaa. Elämönhallinnan aleneminen on suoraan verrannollinen oppimiskykyyn ja motivaatioon. (Kunttu 2006: YTHS-verkkojulkaisu) Osaan yksilöllisistä tekijöistä, jotka vaikuttavat opiskelijan voimavaroihin voidaan vaikuttaa oikeanlaisella ohjauksella. Myös oikeanlaisten palvelujen tarjoamisella pystytään mahdollisesti vaikuttamaan positiivisesti voimavaroihin. (Rouhiainen 2010: 25)

3.2 Opiskelutaidot

Oppiminen ei ole pelkästään vain lukemista ja ulkoa osaamista. Oppimislopputulokseen vaikuttavat oppijan omat ajatukset ja mielikuvat aikaisemmista oppimiskokemuksista. Asenteet opittavaa asiaa kohtaan ja vahvat mielipiteet voivat vaikuttaa oppimistuloksiin. Oppimisoja ja taitoja käsiteltäessä on hyvä ymmärtää oppimisprosessiin vaikuttavat kognitiiviset, affektiiviset ja konatiiviset rakenteet. Havaitsemista, ymmärtämistä, järkeilyä ja päättelyä luonnehditaan kognitiiviseksi. Kognitio itsessään tarkoittaa oppimisprosessia, jossa yksilö pyrkii saamaan tietoa kohteesta. Affektiivisia rakenteita oppimisprosessissa kuvaavat käsitteet: tunteet, mieliala ja yksilön temperamentti. Oppimiseen ja opiskeluun liittyvät tunnereaktiot ohjaavat yksilöä, joko positiivisesti tai negatiivisesti. Konaatio taas liittyy ihmisen haluun kehittyä ja viittaa siten mentaalisiin prosesseihin. Mentaalisia prosesseja voivat olla esimerkiksi ihmisen sisäinen epätasapainotila tai pyrkimys tavoitella jotakin, kuten ammattitaitoa. Oppimisessa konatiivisia rakenteita ovat erityisesti määrätietoinen pyrkimys, halu ja tahto. (Rouhotie 1998: 31-32) Affektiivista, kognitiivista ja konatiivista voidaan kutsua opiskelukyvyn teoreettisiksi motiiveiksi tai opiskeluorientaatioiksi, joihin opiskelija muu elämä ja kokemukset rakentuvat.

Opiskelutaitojen puutteellisuus vaikuttaa luonnollisesti opiskelutuloksiin. Tekniset taidot kuten tiedonhankinta ja tietojenkäsittely ovat olennainen osa opiskelua ja niiden puuttuminen aiheuttaa työmäärän kasvua. Liian suuri työmäärä voi turhauttaa ja lisätä stressiä. Oppimistekniikat voivat olla hyvinkin erilaisia opiskelijoiden välillä, joten se ei merkitse hyvien opiskelutulosten saamista vaan pikemmin taitojen puute voi vaarantaa opiskelua. Koulu vaatii myös sosiaalisia taitoja varsinkin ryhmätöitä tehdessä. Ryhmään sopeutuminen ja itsensä ilmaiseminen ryhmälle voivat olla sosiaalisten taitojen puuttuessa olla hyvinkin vaikeaa. Itse-

kriittisyys ja huonot kokemukset koulusta, voivat olla opiskelujen esteenä ellei itselle sopivia työmuotoja löydy. (Kunttu 2006: YTHS-verkkójulkaisu) Sosiaaliin taitoihin on kiinnitetty viime aikoina erityisen paljon huomiota. Sosiaaliset taitojen sekä viestintä taitojen kiitettävä osaaminen on tärkeitä taitoja persoonalle. Näiden taitojen osaamisesta on tullut menestystekijä oppimisen ja tutkintojen rinnalla. (Kauppila 2005: 125-126)

3.3 Opetustoiminta ja opiskeluympäristö

Opetustoiminta on tärkeä osa opiskelukykyä. Pätevä opetus- ja ohjaustoiminta on opiskelijan oppimiselle perusedellytys. Kun koulutus on pätevää, tuntee tutkintoa suorittava sen mielekkääksi. Hyvä ja mutkaton vuorovaikutus opettajan kanssa antaa opiskelijoille mahdollisuuden avoimeen keskusteluun opiskelusta ja sen suorittamisesta. Palautteen anto, arviointi ja ohjaus ovat yleisempiä asioita opiskelijan ja opettajan välisessä vuorovaikutuksessa. Mikäli tämä ei ole sujuvaa voi tämä rajoittaa opiskelumotivaatiota ja halua edetä opinnoissaan. (Kunttu 2006: YTHS-verkkójulkaisu)

Opiskeluympäristö tarkoittaa konkreettisen ympäristön vaikutusta opiskelijaan. Sillä on niin fyysinen, psyykinen ja kuin sosiaalinen ulottuvuus. Arvot ja normit opiskeluyhteisössä ovat sosiaalisen ja psyykkisen ympäristön vuorovaikutusta. Fyysinen ympäristö perustuu viihtyvyyteen tiloissa ja opintojen järjestämisessä. Näiden yhteinen mielekkyys ovat osa opiskelijan viihtyvyyttä opinnoissaan ja lisää myös opiskelukykyä. (Kunttu 2006: YTHS-verkkójulkaisu) Opiskelijayhteisö koostuu erilaisista ryhmistä. Yksilöt omalla toiminnallaan tuottavat ryhmän, jota kautta he voivat reflektoida omaa toimintaansa. Reflektiolla tarkoitetaan itsensä kriittistä ja tietoista tarkastelua. Parhaimmillaan ryhmäkokemukset auttavat yksilöä itsetuntemuksen lisäämisessä. Ryhmän avulla yksilö voi peilata itseään ja toimintatapaansa ryhmän kautta. (Jauhiainen 1996: 15-17) Ryhmä tarvitsee toimiakseen tietyn määrän motivoitakseen toimintaansa. Kuuluminen saman aiheen ympärille rakennettuun ryhmään mahdollistaa uusien asioiden oppimisen sekä oman tietämyksen jakamisen ryhmälle. Osallistuminen ryhmään on henkilökohtaisesti palkitsevaa. Ryhmän antama tuki ja vuorovaikutuksen kautta vaihdettu tietous palkitsee osallistujaa ja kannustaa saavuttamaan asetetun määrän. (Levi 2007: 19-21)

Keskeyttämisen syitä on tutkittu opiskelijatutkimuksilla. Niillä on pyritty selvittämään opiskelijoiden syrjäytymisen riskejä ja saamaan tietoa opiskelijoiden elämänvalinnoista. Airi Laitinen ja Mirja Halonen on julkaissut selvitystyön Savonia-ammattikorkeakoulussa keskeyttäneistä opiskelijoista. Selvitys kohdistui vuoteen 2005, jolloin aloittaneista keskeytti 14% oppilaisista. Tutkimuksessa tuli ilmi että opintojen keskeyttäminen on moniulotteinen kysymys eikä keskeyttäminen aina suinkaan ole negatiivinen asia. Opintojen alkuvaiheessa keskeyttäneet vaihtavat usein toiseen koulutusohjelmaan, joka on opiskelijänäkökulmasta menestystekijä

hänen elämässään. Keskeyttämisen syitä tutkimuksen mukaan oli tyytymättömyys opetukseen ja koulun toimintaan. Opiskelu ei vastannut odotuksia ja siksi opinnot keskeytyivät. Taloudellinen ja henkilökohtaiset tapahtumat elämässä olivat syitä keskeyttämiseen. (Laitinen & Halonen 2005: 11-14)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu on julkaissut selvityksen tradenomiopiskelijoiden opintojen keskeyttämisestä. Kirsi Ruohoniemen 2010 julkaisussa selvityksessä tutkittiin 2008 opintonsa keskeyttäneitä. Tulokset olivat hyvin samanlaisia kun Savonia-ammattikorkeakoulun selvityksessä. Ennakko-odotukset koulutusohjelmaa kohtaan ei vastannut opiskelijan mielikuvaa ammattikorkeakouluopinnoista ja siten mahdollisesti opiskelija vaihtoi koulutusohjelmaa. Taloudellinen ulottuvuus tuli myös ilmi tutkimuksessa, opiskelukyvykkyyden lisäksi. Opiskelija ryhmään integroituminen ja sen epäonnistuminen on yksi tekijöistä, jotka tutkimuksen mukaan vaikutti keskeyttämisspätökseen. (Rouhiainen 2010: 18-26)

4 Opinnäytetyön toteutus

Aloitin opinnäytetyöni suunnittelun keväällä 2010, jolloin opettajani esitteli CDS- hankkeen. Tarkoituksena oli aluksi tutkia Leppävaaran Laurea Ammattikorkeakoulun tradenomi opiskelijoita. Kuitenkin tulevan opinnäytetyöni ohjaajan kanssa käydyn keskustelun jälkeen muutin aiheeni keväällä 2011 koskemaan Tikkurilan Laureassa aloitetun Peer to Peer -toimintamallin mukaisesti opiskeleviin liiketalouden tradenomeihin. Itseäni kiinnosti erityisesti P2P -mallin itseohjautuvuus ja opintojen itsenäisyys. Opintojen itsenäisyys lisää ohjauksen tarvetta. Kirsi Rouhiaisen tutkimuksen mukaan erilaiset tarpeet määrittävät ohjauksen tarpeen. (Rouhiainen 2010: 57)

Rouhiainen tutki Kymenlaakson ammattikorkeakoulun tradenomien keskeyttämisen syitä. Tutkimuksessa tulee ilmi, että vaikka itseohjautuvuutta korostetaan, yksilöllisen ohjauksen ja tarpeiden huomioiminen on jäänyt vähemmälle. Opiskelijan itsenäisyyttä lisätään mutta opiskelijaa itsessään ei katsota oman elämänsä yksilönä, tämä tuottaa ongelmia opiskelukyvyssä. (Rouhiainen 2010: 76-77) Siksi P2P liiketalouden opiskelijoiden kokemuksien huomioiminen on tärkeää. Lähtökohtani on selvittää opiskelijoiden kokemuksia opiskelusta. Olen valinnut tähän kaksi eri ryhmää: keskeyttäneet sekä opiskelevat oppilaat. Lähetin keskeyttäneille kyselylomakkeen kesäkuussa 2011. Heinäkuussa 2011 lähetin ensimmäisen haastattelupyynnön sähköpostiin ja elokuussa 2011 toisen sähköpostin, jossa pyysin vetoavasti opiskelijoita haastateluun. Aineiston saatua analysoin saamiani tuloksia.

Tarkoituksena on tutkia opiskelijoita yksilöinä, joita ohjaavat omat motivaatiot opiskeluun. Motivaation lisäksi haluan rinnastaa yksilölliset opiskelunvalmiudet motivaatiota lisäävänä tai vähentävänä ominaisuutena. Opiskelunvalmiudet voivat olla hyvinkin erilaisia. Ammattikorke-

kouluun hakijoita voi olla eri pohjakoulutustaustoilta, ikäluokista ja erilaiset työhistoriat voivat mielestäni vaikuttaa opiskeluvalmiuksiin. Siksi ammattikorkeakoulun on tarjottava tukea erilaisten ongelmien kohtaamisessa, jotta koulutusohjelmaan hakenut yksilö voisi ongelmiin elämässään tai opiskelussaan saada tarvittavaa tukea. Ja samalla tarkoituksena tuoda esiin toimintamallin toimivia puolia ja painottaa opiskelijan omaa kokemusta opiskelusta.

Tärkeää on saada opiskelijan kokemuksesta tietoa ja erityisesti siitä millaista on opiskella projektilähtöisesti yrityksissä ja millaisena opiskelija näkee tämän koulussa olevan näkökulmasta. Liiketalouden opintoja on pidetty hyödykkäänä hakiessa kauppakorkeakouluihin. Tämän vuoksi lopettaneiden määrät ovat olleet suuria myös muissa ammattikorkeakouluissa. Keskeyttämiseen voi olla syynä siirtyminen toiseen yksikköön tai koulutusohjelmaan. Siksi tällaisten positiivisten lopettamiset koulun sisällä on otettava huomioon ajatellessa opiskelijoiden valintoja opiskeluistaan.

4.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää opiskelijoiden kokemuksia P2P opiskelusta. Kohdeyrymänä on vuosina 2009-2010 opiskelevat tai opiskelleet opiskelijat. Tarkoituksena on tuoda esille keskeyttäneiden sekä koulutusohjelmassa opiskelevien kokemuksia opiskelusta peer to peer -toimintamallin mukaisesti. Opinnäytetyöni on osa valtakunnallista CDS -hanketta. Sen tarkoitus on löytää keinoja ennaltaehkäistä opiskelijoiden syrjäytymistä. Työni merkitys hankkeeseen on tuoda esiin opiskelijoiden näkemyksiä opiskelusta ja tuoda Laurea ammattikorkeakoululle palautetta järjestetystä opiskeluista.

Jaan tutkimuskysymykset neljään pääkohtaan. Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellä selvitetiin opiskelijoiden aikaisempia opintoja työkokemusta ja onko niillä ollut vaikutusta peer to peer -opiskeluun. Toisella tutkimuskysymyksellä selvitettiin ohjauksen riittävyyttä ja opiskelijoiden opiskelua tukevia tekijöitä. Kolmas tutkimuskysymys selvitti toimintamallin positiivisia ja negatiivisia tekijöitä. Neljäs tutkimuskysymys toi esille opiskelijoiden voimavarat opiskelussa.

1. Onko työkokemuksella tai opiskelupohjalla vaikutusta peer to peer -toimintamallissa opiskeluun?
2. Onko Laurea ammattikorkeakoulun ohjaus ollut opiskelijan mielestä riittävää?
3. Mitkä ovat opiskelijan mielestä peer to peer toimintamallin positiivisia ja negatiivisia tekijöitä?
4. Mitkä ovat opiskelijan voimavarat opiskelussa?

4.2 Kyselytutkimus keskeyttäneille

Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on saada valitun yksilön tai rajatun ryhmän kertomaan ilman suoraa kysymystä jotakin tutkittavasta aiheesta. Laadullinen eli kvalitatiivisen tutkimus menetelmänä tutkimuksessa ei ole yleistettävissä tai numeerisesti mitattavissa vaan se kuvaa vastaajien kokemusta ja käsitystä aiheesta joka on valittu. Tutkimuskäytäntönä laadullinen tutkimus perustuu avoimille tutkimusongelmille ja niiden prosesseissa syntyville tuloksille. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus hyödyntää mitattavien asioiden periaatetta. Määrien muutokset ja niiden jatkumot tiivistetään useimmiten tilastollisesti matemaattista mallia vertaamalla. (Ronkainen & Karjalainen 2008: 18-19)

Kyselytutkimukset ovat perinteisesti määrälliselle tutkimukselle ominaisia. Etukäteen tarkasti strukturoidut vaihtoehto- ja monivalintakysymykset ovat tavallisen kvantitatiivisen kyselylomakkeen piirteitä. Kyselytutkimuksessa voi olla myös laadullisia piirteitä esimerkiksi avoimien kysymysten muodossa. Kysymysten laatija voi myös antaa vastaajalle vaihtoehtojen lisäksi jättää 'jokin muu' kohdan lomakkeeseen. Vastaajalle annetut vapaat mahdollisuudet vastata ovat selkeitä kvalitatiivisen menetelmän piirteitä, joka saa tutkimusmenetelmien välistä jakoa on vaikea tehdä. (Ronkainen ym 2006: 21-30)

Olen valinnut tutkimusmenetelmäkseni kvantitatiivisen kyselytutkimuksen, jossa kuitenkin on kvalitatiivisia vaikutuksia. Käytän kyselylomakkeessa neljää erillistä avointa kysymystä, jotta saisin mahdollisimman tarkan vastauksen tutkimuskysymyksiin liittyen. Avoimilla kysymyksillä haluan saada lisää tietoa strukturoitujen kysymysten lisäksi. Kuten avoimella kysymyksessä seitsemän (Liite 4) haluan saada opiskelijan kokemuksen opinnoista selkeästi esille ilman rajattua vastaus vaihtoehtoa.

Swot analyysiä käytetään työpaikoilla oppimisen analysoimiseen sekä toimintaympäristön tutkimiseen. Swot lyhenne muodostuu englannin sanoista strengths (vahvuudet), weaknesses (heikkoudet), opportunities (mahdollisuudet) ja threats (uhat). Swot-analyysin tulosten avulla voidaan kriittisesti tarkastella oppimisen käytännön siirtoja sekä ohjata oppimisprosessia haluttuun suuntaan. (SWOT analyysi, Opetushallituksen Internet sivut.) Käytän kyselylomakkeessa sekä haastattelussa Swot -analyysimallia sen monipuolisuuden takia. Monipuolisuuden lisäksi vastausten vertaaminen keskenään helpottuu analyysin rakenteen vuoksi.

Kyselytutkimuksen valitsin sen takia koska yhteydenottaminen entisiin oppilaisiin olisi ollut vaikeampaa sähköpostin kautta tai puhelimella. Tikkurilan Laurea ammattikorkeakoululla ei ollut varmoja ajankohtaisia yhteystietoja vanhoista opiskelijoista. Koska tarkkoja tietoja keskeyttämisen syistä ei ollut, valitsin kyselytutkimuksen koska halusin kunnioittaa entisen opiskelijan yksityisyyttä. Opinnäytetyöntekijänä en ollut tietoinen kyselykohteena olevan nyky-

sestä elämäntilanteesta tai ajatuksista koulua kohtaan. Tutkimuskysymyslomakkeen valinta menetelmäksi perustui enemmän varovaiseen lähestymistapaan ja yksilön elämänvalinnan kunnioittamiseen.

4.3 Haastattelu opiskeleville

Haastattelu on yksi laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen välineistä. Haastattelutekniikoita voivat olla yksilöhaastattelu sekä ryhmähaastattelu kasvoista kasvoihin ja puhelinhaastattelu. Paikan päällä kerätty lomakehaastattelu luokitellaan yhdeksi haastattelutekniikaksi. Haastattelija ennalta suunnittelee haastattelun ja tutustuu tutkittavan aiheen teoriaan. Haastattelija on vastuussa haastateltavan motivoimisesta sekä annettujen tietojen luotettavasta käsittelystä. Tutkijan ja tutkittavan vuorovaikutus antaa mahdollisuuden täsmentävien kysymysten esittämiseen, tämä lisää tulkintaan johtavien päätelmien luotettavuutta. Puolistrukturoitu haastattelu tarkoitetaan usein teemahaastattelua, jossa on ennalta valittuja teemoja. Teemahaastatteluissa kysymykset on muotoiltu suosituskysymysten avulla ja ne ovat pääpiireiltään määritelty. (Metsämuuronen 2006: 234-235) Teemahaastattelu kuitenkin mahdollistaa kysymysten erilaisen esittelytavan sekä sananvalinta muutokset. Haastattelija pystyy motivoimaan haastateltavaa mahdollistamalla kysymysten laajuuden erilaisuuden sekä myös tavan jolla ne esitetään kohteelle. (Puusa & Juuti 2011: 82)

Opiskeleville tehty haastattelu on kvalitatiivisen tutkimuksen määritelmän mukainen. Kymmenen ennalta määrättyä kysymystä on koottu teeman mukaisesti vastaten tutkimuskysymyksiä. Vaikka kysymykset ovat ennalta määrättyjä, ei niiden sijoitteluilla ole merkitystä aineiston keräämisessä. Opiskeleville tehty haastattelu on kvalitatiivisen tutkimuksen määritelmän mukainen. Kymmenen ennalta määrättyä kysymystä on koottu teeman mukaisesti vastaten tutkimuskysymyksiä. Teeman mukaan tehdyt kysymykset mahdollistavat mukaisten kohdennettujen kysymysten tekemisen haastattelun aikana.

Tutkimusmenetelmänä haastattelu mahdollistaa opiskelijoiden kokemusten keräämisen monipuolisemmin kuin kyselylomake. Haastattelijan ja haastateltavan vuorovaikutus ja mahdollisuus tarkentaviin kysymyksiin parantaa saadun aineiston luotettavuutta. Haastatteluilla saatu aineisto on konkreettista ja haastatteluiden järjestäminen lyhyellä aikataululla on helpompaa. Tämä on yksi syy miksi aineiston keräämiseen valitsin haastattelun menetelmäksi.

5 Aineiston hankinta

Aineiston hankinnan opinnäytetyöhöni aloitin tutkimusluvan anomisella. (Liite 1) Tutkimusluvan sain Laurean tutkimusjohtaja Petteri Ikoselta (Liite 2). Luvan avulla sain opintosihteeriltä tiedot 2009-2010 keskeyttäneistä opiskelijoista, jolle lähetin kyselylomakkeet postin kautta. Sen saatuaani keskustelin opintosihteerin kanssa opiskelijoiden tietojen luovuttamisesta minulle. Tutkimusluvan tarkastamisen jälkeen sihteeri luovutti minulle vuosien 2009-2011 keskeyttäneiden yhteystiedot sekä otannan 2008-2010 aloittaneista opiskelijoista. Otanta suoritettiin 77 oppilaasta, jotka olivat aakkosjärjestyksessä. Näistä 77 oppilaasta valittiin joka viiden oppilas satunnaisotanta. Keskeyttäneitä oli kahdenvuoden sisällä yhteensä yhdeksäntoista.

Yksiköt	Keskeyttäneet	Opiskelevat
Kokonaismäärät	19	15
Vastanneet	6	3
Ei vastanneet	13	12
Vastausprosentti	31.5%	20%

Taulukko 1 Aineiston kokonaismäärät

Yhteistietojen saamisen jälkeen lähetin kyselylomakkeen vastauskuorineen yhdeksälletoista opintonsa keskeyttäneelle opiskelijalle. (Liite 4) Sekä haastattelupyynnön viidelletoista saamallaeni peer to peer -toimintamallin mukaisesti opiskelevalle opiskelijalle. (Liite 6) Kyselylomakkeista palautui kuusi mutta haastattelupyyntöihini ei vastattu. Haastattelupyynnöni oli lähetetty sähköpostilla, jossa kerroin aiheeni ja määrittelin ajan haastatteluani varten (Liite 6). Ilmaisin sähköpostissa tutkimuksen luotettavuuden sekä salassapitovelvollisuuden, jolla painotin heidän vastausten olevan nimettömiä. Olin varautunut matkustamaan haastatteluja varten pidemmällekin ja ilmaisin sen sähköpostissa. Tarkoituksena oli, ettei tästä olisi tullut kuluja haastateltavalle tai muuten ylimääräistä ajan kuluja. Olin arvioinut haastattelun keston 30-40 minuuttiin, jonka aikana oltaisiin käyty läpi kymmenen kysymystä. (liite 3) Palasin kuitenkin vielä aiheeseen 2011 syksyllä uudestaan ja lähetin samoille viidelletoista opiskelijalle uuden haastattelupyynnön, johon vastasi neljä. Haastattelin heistä kolmea. Kahta oppilasta Tikkurilan Laureassa ja yhtä puhelimen välityksellä nauhoittaen puhelun. Koulussa suoritettut haastattelut nauhoitettiin tietokoneelleni erillistä tietokoneohjelmaa käyttäen. Kokonaisuudessa keskeyttäneiden vastausprosentti oli 31,5% ja opiskelevien 20% (Taulukko 1.).

5.1 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysillä tarkoitetaan analyysitapaa. Tässä tavassa aineisto järjestetään sillä tavalla, että siitä voidaan tehdä johtopäätöksiä. Johtopäätöksen lisäksi sisällönanalyysillä pyritään saamaan mahdollisimman tiivis kuvaus päätelmineen tutkittavasta ilmiöstä. Analyysin tarkoitus on muokata saadusta aineistosta tekstiä, joka kuvaa tutkittavaa ilmiötä. (Tuomi & Sarajärvi 2002: 105-110) Laadullisen tutkimuksen analyysi koostuu kolmesta vaiheesta: aineiston pelkistäminen, sen ryhmittely ja käsitteellistäminen. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä on kolme vaihetta: ensimmäinen vaihe on aineiston redusointi eli pelkistäminen, toinen vaihe on klusterointi eli ryhmittely ja kolmas vaihe on aineiston peilaaminen. Peilaamisella tarkoitetaan vertaamista jo olemassa olevaan tietoon, jota on kerätty ennen tutkimuksen tekemistä tai sen jälkeen. (Tuomi & Sarajärvi 2002: 110 - 11).

Sisällönanalyysille ominaista on, että tutkimusaineistosta erotetaan samanlaisuudet ja erilaisuudet. (Janhonen & Nikkonen 2003: 21-24) Saamieni kyselylomakkeiden perustellaan, ryhmittelin vastaukset aluksi pelkistetyksi taulukoksi, johon keräsin yleiset kysymykset. Nämä kysymykset olivat esitelty vastaajalle niin, että vastaamiseen on erilaisia vaihtoehtoja. Avoimet kysymykset ryhmittelin erikseen kysymyksien alle omaksi taulukoksi. Kolmannessa vaiheessa vertasin vastauksia jo hankkimaani teoriaan sekä aikaisempaan tutkimukseen aiheesta. Vaikka kysymyslomake on kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän mukainen, on se analysoitu kvalitatiivista menetelmää käyttäen. Kyselylomakkeen sisältämät kvalitatiiviset piirteet helpottavat määrällisen sisällönanalyysin valitsemisessa. Kyselylomakkeen avoimet kysymykset ovat tutkimuskysymyksiä ajatellen pääosassa, joten kohdistan analysointini niihin.

Tämän jälkeen litteroin haastattelut ja vertasin keskeyttäneiden ja opintoja jatkavien vastauksien keskenään. Haastattelut nauhoitin omalle tietokoneelleni, jonka jälkeen litteroin keskustelut. Muokkasin litteroinnissa haastatteluissa käytettyä kieltä, koska osa ilmaisuista ei ollut sopivaa julkaistavaksi puhekielisten sanojen vuoksi. Koin myös, että tauoilla ja kaikilla sanavalinnoilla ei ollut merkitystä opinnäytetyötäni ajatellen koska tärkeintä oli saada palautetta opiskelusta enkä kokenut äänenpainojen ja taukojen muuttavan saamaani näkemystä opiskelusta.

6 Kyselylomakkeen tulokset

Kyselylomakkeeseen vastanneet olivat 25-31 -vuotiaita nuorisostaan opiskelijoita. Vastanneista kaksi oli pohjakoulutukseltaan ammatillisesta oppilaitoksesta valmistuneita ja loput neljä ylioppilastutkinto pohjaisia. Kaksi vastanneista olivat keskeyttäneet opintonsa ensimmäisen vuoden aikana ja neljä muuta toisen vuoden aikana. Vastauksista ei käy ilmi oliko toi-

sen vuoden aikana keskeyttäneillä suoritetuista opintoista toiselta vuodelta eikä myöskään yleisesti suoritettujen opintopisteiden määrää.

6.1 Aikaisemmin opitut taidot

P2P -toimintamallissa opiskellaan yrityksissä tai muuten työelämälähtöiseksi erilaisten kehittämissuunnitelmien kautta. Työkokemusta ja kokemusta työelämästä kertyy yhdessä tekemällä ryhmissä eri organisaatioissa. (P2P -toimintamallin julkaisu) Aikaisempaa työkokemusta vastanneilla oli alalta kolmella kun taas kolme muuta mainitsi työkokemattomuuden. Työkokemuksella ei vastauksiin ollut vaikutusta verrattuna vastauksiin keskenään. Tuloksissa ei tullut ilmi millaisen työkokemuksen opiskelijat kokivat alan työkokemukseksi, koska sitä ei ollut lomakkeessa määritetty.

6.2 Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet, uhat

Opiskelijoiden kokemukset opiskelusta ovat yksilöllisiä. Opiskelijoilta vaaditaan kriittistä reflektiota toiminnastaan mutta opiskelua tulee katsoa kriittisestä näkökulmasta. Opiskelu-aika ja itse opiskelukokemukset sisältävät negatiivisia ja positiivisia elementtejä. Kyselylomakkeessa opiskelijoiden kokemus peer to peer toimintamallista on jaettu neljään erilliseen kategoriaan: vahvuudet, uhat, heikkoudet ja mahdollisuudet. Tällä kartoitettiin opiskelijoiden kokemuksia erilaisista näkökulmista, tuoden esiin negatiivisia ja positiivisia ilmentymiä opiskelusta.

Taulukko 2 Keskeyttäneiden mielipiteitä

Vastanneiden mielestä toimintamallin vahvuudet olivat työkokemus ja käytännönläheinen opiskelu. Kuitenkin yksi vastanneista mainitsi, ettei kokenut vahvuudeksi mitään.

Heikkouksien arvioinnissa yksi vastanneista mainitsi:

”Ei siitä ollut ammatillista pätevyyttä omaavalle ollut mitään hyötyä. Lapsien leikkimistä.”(Vastaja 2)

Osa koki ohjauksen puutteelliseksi. Yksi vastaajista mainitsi, ettei ollut varma miten opinnot etenisivät. Teorian puutteesta mainitsi heikkouksien kohdalla puolet vastanneista. Kaksi mainitsi heikkouksien kohdalla palkkauksen. Aikaisempiin tutkimuksiin verrattuna esimerkiksi Ky-menlaakson ammattikorkeakoulussa tehdyn tutkimuksen mukaan, opiskelijoiden odotukset ovat hyvin erilaisia. Tyytymättömyys opintoihin on yksi keskeyttämisen syistä aikaisemmissa tutkimuksissa. Ammattikorkeakoulun tehtävä on tarjota ohjausta ja opetusta, jotka motivoivat ja innostavat opiskelijaa. (Rouhiainen 2010: 26-27)

Peer to peer -toimintamallin esitteessä kerrotaan opiskelijan mahdollisuuksista tutustua työelämään erilaisten projektien kautta. Siinä myös painotetaan opiskelijan mahdollisuudesta valita suuntautumista oman kiinnostuksen mukaan. (Peer to peer -toimintamallin, Laurea ammattikorkeakoulun Internet sivut) Mahdollisuuksiksi osa opiskelijoista vastasi työkokemuksen kertymisen:

”Nopeampi työllistyminen valmistumisen jälkeen, koska jalka on jo valmiiksi oven välissä”(Vastaja 4)

Savonia ammattikorkeakoulun selvityksenä yhtenä keskeyttämisen syynä pidettiin opettajien epäpätevyyttä ja pedagogisten taitojen vaatimattomuutta. Yhteistyökyvyttömyys sekä joustamattomuus opiskelijoiden kanssa vaikuttivat keskeyttämiseen. Opettajan vieraantumista työelämästä ja yhteiskunnan tarpeista pidettiin syinä keskeyttämiseen. (Laitinen 2007: 13-14) Uhkana opiskelijat vastasivat kyselyssä teorian puutteen sekä toiminnan valvomisen heikkousten:

”Koulutuksesta pitäisi saada jotakin hyötyäkin irti. Mitä iloa on tehdä projekteja , jos niistä ei saa alalla vaadittavaa teoritietoa?.(Vastaja 2)

”Teorian puute”(Vastaja 3)

Yksi pelkäsi tradenomikoulutuksen vaatimusten täyttymisen teorian puutteen vuoksi. Hänen pelko kohdistui saman alan koulutuksen saaneiden tasa-arvoisuuteen työelämässä teorian puutteiden takia.

6.3 Opiskelukyky ja ohjaus

Keskeyttämisen syyksi vastanneet mainitsivat muuttuneen elämäntilanteen kuten raskauden. Kolme vastanneista vastasi toisten opintojen olevan syy keskeyttämiseen. Yksi vastanneista mainitsi myös turhautumisen opintoihin.

Useimmat keskeyttäneistä olivat keskustelleet lopettamisesta ystäviensä kanssa. Yksi vastanneista mainitsi omien vanhempiensa kanssa keskustelleen lopettamisesta. Useimmat eivät kuitenkaan kokeneet tarvetta keskustella asiasta jonkun kanssa enemmän. Yksi mainitsi työelämälähtöisen kontaktin kanssa keskustelun olleen tarpeen keskeyttämistä pohtiessa. Muut vastanneet eivät kuitenkaan kokeneet tarvetta lisä keskusteluille.

Tekijä, joka olisi auttanut jatkamaan koulutusohjelmassa, olisi ollut muutaman vastaajan kohdalla teorian lisääminen opiskeluun:

”Kyllä siellä teorian tietoakin pitäisi käydä läpi” (Vastaaja 1)

Kaksi vastanneista mainitsi palkkauksen yhdeksi mahdolliseksi jatkamisen kriteeriksi. Kaksi vastanneista taas ei osannut vastata koulutusohjelmassa jatkamiseen auttaviin tekijöihin. Opiskelukyvyyden puutteista kysyttäessä yksi opiskelija mainitsi motivaation puutteen heikentävän opiskelukyvyyttä mutta muut vastasivat, ettei heillä ole puutteita opiskelukyvyydessä.

7 Haastattelun tulokset

Haastateltavista kaksi olivat miehiä ja yksi oli nainen. Kaikki vastanneet oli 26-27 -vuotiaita. Vaikka haastateltavat opiskelijat oli valittu satunnaisotannalla, olivat he kaikki aloittaneet opintonsa vuonna 2009 tammikuussa. Pohjakoulutuksena kahdella oli ylioppilastutkinto ja yhdellä yo-merkonomi tutkinto. Lajittelen haastattelut numerointia käyttämällä erottamaan tulokset toisistaan.

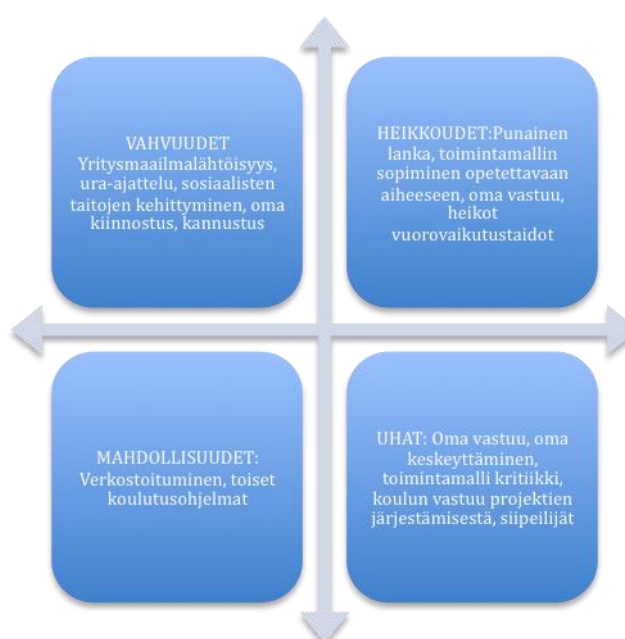
7.1 Aikaisemmin opitut taidot

Haastattelussa kysyttiin opiskelijoiden aikaisempaa työkokemusta alalta. Vastanneista jokaisella oli kokemusta asiakaspalvelusta sekä myyntityöstä. Haastateltava yksi mainitsi puhelinmyynnin ja kassa-myyntityön kokemuksekseen. Haastateltava kolme, jolla oli pohjakoulutuksena yo-merkonomintutkinto, sanoi keskittyneensä opinnoissa markkinointiin. Tästä suuntauksesta hänellä ei kuitenkaan ollut varsinaista työkokemusta mutta asiakaspalvelusta oli. Kaikkien vastanneiden mielestä alantyökokemuksesta oli heille hyötyä koulutusohjelmassa opiske-

lussa. Kolmas vastannut mainitsi keskittyvänsä opiskeluissa tiettyyn aiheeseen, jonka ympärillä hän on työskennellyt myös omassa työelämässä ennen koulun aloittamista. Haastateltava kaksi mainitsi kokemuksesta olleen hyötyä myyntityöstä opittujen sanojen ja ilmeiden käytössä:

”Se on sellainen psykologinen ilmiö millä tavalla ihmiset reagoi tiettyihin sanomisiin ja ilmeisiin. Ja millä tavalla se sitten voi vaarantaa myyntitilannetta” (Haastateltava 1)

7.2 Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet, uhat

Taulukko 3 Opiskelijoiden mielipiteitä

Koulutusohjelman vahvuudeksi haastateltavat vastasivat yritysmaailmalähtöisyyden. Haastateltava kaksi mainitsi ryhmässä työskentelyn tärkeäksi osaksi koulutusohjelmaa. Ryhmät ja projektit vaihtuvat aika ajoin ja jokainen kerta opiskelija joutuu tekemään töitä uusien ihmisten kanssa. Kaikilla ihmisillä on oma tapa kirjoittaa ja opiskella jolloin joutuu koko ajan tekemään töitä erilaisten tapojen kanssa. Tämä koettiin hyvänä oppina työelämää varten jossa pakostakin joutuu tekemään töitä erilaisten ihmisten kanssa. Koska projektit ja tehtävät tehdään pääosin yritysmaailmassa myös erilaisten kontaktien luominen opiskelijoiden mielestä vahvuus. Koettiin, että tehdyillä projekteilla on merkitystä omaa ura-ajattelua ajatellen. Työt pyritään tekemään mahdollisimman kunnolla koska ne tehdään koulun ulkopuoliselle taholle. Tämä ei anna varaa selittelyille mikäli työ jostain syystä epäonnistuu.

”Kun asioita tekee kunnolla yrityksille tai toimeksiannolle ne tekee kunnolla kun ne pitää omalla naamalla esittää. Kun tekee kerralla kunnolla oppii myös kunnolla.” (Haastateltava 1)

”Sä voit ite vaikuttaa siihen mitä tekee ja valitsee. Se ei ole vain pieni boksi josta valitaan pallo ja tämä nyt kuuluu siihen eikä ole muita vaihtoehtoja”(Haastateltava 2)

Omiin opintoihin vaikuttaminen ja suuntautuminen koettiin vahvuutena P2P-toimintamallissa. Koettiin että omien kontaktien hankkiminen tukee omaa ura-ajattelua ja kiinnostusta työstä. Opiskelijat kokivat että heitä kannustetaan valitsemaan omia kiinnostuksen kohteita ja projekteja. Tätä kautta on tullut uusia mahdollisuuksia ja kiinnostavia projekteja. Jos heitä olisi pakotettu valitsemaan tiettyjä aiheita opinnoissaan, olisi kiinnostus ollut huomattavasti surkeampaa.

Heikkouksiksi haastateltava yksi mainitsi ainakin alussa linjan massiivisuuden. Punaisen langan löytäminen koulutus ohjelmasta oli aluksi vaikeaa. Hänen mielestään P2P -toimintamallia on vaikea toteuttaa kaikissa kurseissa. Haastateltava kaksi mainitsi myös, että ajatusmallin mukaista ei opetusmaista opetusta toteuteta liikaa joissakin kurseissa, jossa normaali opettaminen olisi tarpeen. Lähiopetuksen puuttuminen aiheutti kolmanneksi haastatellun mielestä ongelmia itseohjautuvuudessa, koska valinnat kohdistuvat usein itselle helppoihin aiheisiin.

”Helposti jättää pois itselle vaikeita aiheita ja keskittyy projekteissa samaan jo osaamaansa alueeseen. Tämä tekee projekteista hieman samanlaisia.”(Haastateltava 3)

Oppimisen kautta yksilö kiinnittyy aina johonkin yhteisölliseen toimintaan tai tiedolliseen kulttuuriin. Kognition, tiedon, oppimisen ja organisaatioiden tutkijat ovat kyseenalaistaneet: voiko yksilöllistä oppimista olla olemassakaan. Tutkijat painottavat yhteisöllisyyden merkitystä työelämän käytäntöjen suhteen. Yksilön koulutuksessa oppimien taitojen huono siirtyminen työelämään voi selittyä sillä että työelämän tilanteissa tarvitaan yhteisöllistä ja erityisesti työelämäympäristön osaamista. (Fränti & Pirinen 2005: 39) Vuorovaikutustaitojen puuttuminen opiskelijalla koettiin heikkouksiksi, koska opiskelussa on paljon ryhmätyöskentelyä. Katsottiin että opiskelijalla jolla ei ole hyviä vuorovaikutustaitoja tulee olemaan ongelmia opiskeluissa sekä työelämässä jossa painotetaan tällä hetkellä ryhmässä toimimiseen.

”Pitää olla tietyn henkisiä ja psyykkisiä, psyykkisesti kyvykkäitä ihmisiä tekemään siis tollasta. Et sä voi tulla huoneen nurkkaan istuu ja laittaa hupun päähän.”

hän. Sun täytyy olla aktiivinen ja ehkä se karsii tietyn tyyppisiä persoonia pois”(Haastatteltava 2)

”Se ei tule yllätyksenä että työympäristössä tehdään projektihommia, vuoro-vaikutustaitojen täytyy olla tietyllä tasolla, jottei tuu sellaista räjähdystä ja miekkojen kalistelua”(Haastatteltava 2)

Kysyttäessä opiskelumallin mahdollisuuksia, isoimmaksi osaksi molemmat haastateltavat yksi sekä kaksi mainitsivat verkostojen saamisen. Verkostoituminen opiskelijoiden sekä työelämäkontaktien koettiin tärkeänä tulevaisuutta ajatellen. Haastateltava kolme näki koko toimintamallilla olevan hyvä tulevaisuus myös muissakin koulutusohjelmissä. Koulutusohjelman markkinointia on hieman lisätty ja sitä kautta myös hakijamäärät vuoteen 2009 verrattuna ovat kasvaneet. Haastateltava kolme uskoi, että sisään otetaan vielä kunnianhimoisempia opiskelijoita, joka näkyy jos vuotta myöhemmin aloittaneissa opiskelijoissa. Uhkana kuitenkin kolmas haastateltu mainitsee ”siipeilijöiden” mahdollisuuden. Koska projektit tehdään ryhmissä ja ryhmään kuuluvat saavat saman arvosanan on mahdollista, että joukossa on yksilöitä joiden panos työskentelyyn on pienempi kuin muiden. Tätä pystyttäisiin välttämään tenttien avulla. Uhkana mainittiin myös oman vastuun suuruus. Omalla vastuulla on paljon asioita ja omia valintoja paljon. Itselleen uhkana kolmas vastanneista piti koulutusohjelman keskeyttämistä:

”Mulla oli pitkään uhkana se että joo mä lopetan. Tosi pitkään mietin että tää ei ole yhtään mun juttu. Mä olen taas semmonen aika sinnikäs sissi.. Nyt mä oon siinä vaiheessa että keväällä pitäisi valmistua.” (Haastatteltava 3)

Ensimmäinen haastateltavista mainitsi uhkana sen kuinka vakavasti tämän tyylinen toimintamalli otetaan. Ainakin alussa tällaista ajatusta oli ollut hänellä aluksi. Hän kuitenkin totesi, että omalla työllä pystyy todistamaan epäileville aika nopeasti osaamistaan. Uhkana haastateltava kaksi mainitsi projektien puuttumisen jonakin lukukaudella, joka on vaikuttanut kelan tukeen. Projektien puuttuminen vaikutti pisteiden saantiin ajallaan, johon koulun enemmän olisi pitänyt olla varautunut.

7.3 Opiskelukyky ja ohjaus

Ryhmään sopeutuminen ja itsensä ilmaiseminen ryhmälle voivat olla sosiaalisten taitojen puuttuessa olla hyvinkin vaikeaa. (Kunttu 2006: YTHS-verkkojulkaisu) Haastattelussa tuli ilmi, että tärkein tuki opiskelussa on toiset opiskelijat. Vastanneet sanoivat, että ryhmässä on ollut ihmisiä, jotka ovat miettineet keskeyttämistä mutta ovat ryhmän tuen avulla jatkaneet opiskelua. Kolmas vastannut itsekin mainitsi miettineensä lopettamista mutta hyvä ryhmä on

auttanut jatkamaan opiskeluissa. Haastateltava yksi sanoi ryhmän auttavan sellaisia opiskelijoita jatkamaan, joilla on ollut aikomusta keskeyttää opintonsa.

”Kyllä se on se perhe peer 2 peer . Mun mielestä se on ollut tosi hyvä. Meillä on ollut semmoinen hyvä porukka täällä” (Haastateltava 1.)

Kolmas vastanneista mainitse perheen yhdeksi tärkeimmistä tukijoista opiskeluissa ja koulun jatkamisessa eteenpäin. Ohjauksen riittävydestä on opiskelijoiden vastauksia kaksi erilaista näkökulmaa. Toinen vastanneista sanoi että ohjaus projekteissa on ollut hyvää mutta jossakin kursseissa sitä olisi tarvinnut enemmän. Esimerkiksi joitakin opintoja ei voi käytännössä opettaa ilman hyvää teoriapohjaa. Haastattelussa mainittiin kirjanpidon oppiminen P2P - metodia soveltaen ei pikkutarkan tiedon vuoksi ole käytännössä järkevää.

”Ohjaus joissakin kursseissa on ollut täydellistä tai riittävää” (Haastateltava 2)

”Vaikka opiskelijoille annetaan liikkumatilaa ei kuitenkaan tarkoita sitä että opettaja pääsee sluibaamaan ohjauksesta sen varjolla että tämä on tällainen vertaisopinto homma” (Haastateltava 2)

Jos opiskelutaidot ovat puutteelliset vaikuttavat ne luonnollisesti opiskelutuloksiin. Tekniset taidot kuten tiedonhankinta ja tietojenkäsittely ovat olennainen osa opiskelua ja niiden puuttuminen aiheuttaa työmäärän kasvua. Liian suuri työmäärä voi turhauttaa ja lisätä stressiä. (Kunttu 2006: YTHS-verkojulkaisu) Haastattelussa tuli ilmi oma vastuu opinnoista ja asioiden opiskelussa koulutusohjelmassa. Oppilaat ovat itse vastuussa siitä, että hankkivat tietoa ja opettelevat asioita projekteissa. Mutta kuitenkin ylipäättänsä ohjaus koettiin ainakin projektien osalta riittäväksi.

Viimeisenä kysymyksenä haastattelussa kysyttiin keskeyttämisestä ja sitä onko valituilla opiskelijoilla ollut itsellä jossakin vaiheessa suunnitelmissa keskeyttää opinnot. Kaksi vastanneista sanoi, ettei ollut mutta yksi sanoi ajatuksen käyneen useasti mielessä. Epävarmuus siitä onko valittu ala oikea vai vaihtaisiko koulutusohjelmaa toiseen oli syynä keskeyttämisajatuksiin. Ryhmän tuki ja oma sitkeys auttoivat jatkamaan eteenpäin opinnoissa. Yhdessä näkökulmassa ajatus keskeyttämisestä on normaalia. Se voidaan nähdä osana nuoren tai aikuisen elämää. Opiskelija hakee omaa oikeaa alaa, joka motivoi ja on mielekästä opiskella. (Ruohoniemi 2010: 19)

8 Vertailu ja johtopäätökset

Tässä osiossa jaottelen johtopäätökset avointenkysymysten mukaan saatujen tulosten avulla. Koska ikämarginaali oli pieni, ei sillä ollut vastauksiin merkitystä. Myöskään koulutus pohjalla ei ollut mielestäni vaikutusta kysymysten purussa. Vertaan opiskelijoiden ja keskeyttäneiden vastauksia keskenään.

Ammattikorkeakoulupedagogiikan lähtökohtiin kuuluu kokemuksellinen oppiminen. Opiskelija on itse aktiivinen ja itseohjautuva opinnoissaan. Käytännönläheisyyttä tarjoaa yleisesti erilaiset harjoittelut ja varsinkin Laurea ammattikorkeakoulun LBD- malli on osa koko korkeakoulun pedagogista strategiaa. (Laurean pedagoginen strategia 2007.) Peer to peer -mallin vahvuuksista tulosten pohjalla ilmeni työkokemuksen saaminen. Useamman vastanneen mielestä työssä oppiminen on koulutusohjelman vahvuus ja työelämä lähtöisyys on hyödyllistä. Tämä ilmeni niin koulutusohjelmassa opiskelevien ja keskeyttäneiden vastauksissa.

Työelämä lähtöisyys on ajankohtainen kehittämishaaste kaupallisella alalla. Vuonna 2005 suoritetussa tutkimuksessa tutkittiin korkeakoulusta 2002 valmistuneiden työllistymistä. Tutkimuksessa kävi ilmi, että pienennettäessä tutkimusjoukkoa vain kauppakorkeakoulusta valmistuneisiin, oli työelämä valmiudessa selkeästi yhdessä tekijässä puutteita. Vastanneet olivat kokeneet puutteita varsinkin työelämän ja käytännönläheisen työskentelyn taidoissa. Liiallinen teoreettisuus ja vähäinen työelämä lähtöisyys koettiin heikkona yhteytenä opinnoissa. (Vuorinen & Valkonen 2007: 7, 141) Peer to peer -toimintamalli tarjoaa tulosten perusteella opiskelijoille työvälineitä toimia yritysmaailmassa, sen tämän hetkisten tarpeiden mukaisesti. Tämä käy ilmi keskeyttäneiden sekä opiskelevien vastauksissa. Tyytyväisyyttä kokemukseen lisää nykyisten työmarkkinoiden tarve, joka näkyy oppilaille suoraan mahdollisuutena tutustua työkenttään ja sen kontakteihin.

Keskeyttäneiden vastauksista tuli ilmi että työelämä lähtöisyys on hyvä asia opinnoissa mutta teorian vähäisyyttä pidettiin huonona asiana. Millaisen teorian tarve, ei kuitenkaan tullut ilmi vastauksissa. Haastattelussa mainittiin esimerkkinä kirjanpidon oppiminen P2P -mallilla olevan vaikeata. Pohdin oliko teorian itsenäinen omaksuminen esimerkiksi erilaisten kehittämistöiden yhteydessä vaikeampaa, kuin opettajan selkeästi pidettävien luentojen teorian ymmärtäminen. Vai tulisiko itsenäistä opiskelua vielä enemmän ohjata myös itsenäiseen teorian hakuun. Opiskelevat kokivat haasteluiden perusteella että opiskelijalla on suuri vastuu omista opinnoistaan ja siitä miten paljon itse tekee töitä tiedon hankkimiseen.

Sosiaalisiin taitoihin on kiinnitetty viime aikoina erityisen paljon huomiota. Sosiaaliset taitojen sekä viestintä taitojen kiitettävä osaaminen on tärkeitä taitoja persoonalle. Näiden taitojen osaamisesta on tullut menestystekijä oppimisen ja tutkintojen rinnalla. (Kauppila 2005:

125-126) Työmäärä ja opiskelijan oma vastuu opinnoistaan ilmeni keskeyttäneillä vastauksissa enemmän, joka voi johtua opiskelukyvyyden erilaisuudesta. Opiskelutapoja on erilaisia ja varsinkin ryhmätyöt vaativat sosiaalisia taitoja ja mukautumista toisten opiskelutapoihin. Uusiin ryhmänjäseniin tutustuminen ja uusien asioiden oppiminen on oman motivaation varassa. Oma vastuu opiskelusta voi opiskelukyvyn puutteiden takia käydä raskaaksi, jolloin työmäärät tuntuvat raskaammilta. Savonia-ammattikorkeakoulussa toteutetun selvityksen mukaan yksi yleisimmistä nuorisoasteen keskeyttämisen syistä oli vaikea elämäntilanne. (Laitinen & Halonen 2007: 43) Vaikea elämäntilanne voi vaikuttaa kokonaisvaltaisesti opiskelijaan ja kykyyn opiskella. P2P opiskelu vaatii haastattelujen perusteella opiskelijalta omaa toimisuutta ja itsestä kyvykkyyttä ottaa vastuuta opiskeluista. On todennäköistä että elämäntilanteen vaikeutuminen on ollut osa syy keskeyttämiseen vaikka sitä ei suoranaisesti tullut vastauksissa ilmi.

Haastattelujen tuloksissa tuli kaikissa esille ryhmän tärkeys opiskelijalle. Uhkana opiskelussa pidettiin opiskelijoita, jotka ovat ryhmässä tekemättä mitään - vapaamatkustajana. Ryhmän tiiviys voi olla merkki vahvoista ryhmän normeista. Peer to peer -opiskelijat pitävät yllä omia päämääriään mutta ryhmän sosiaalisen pääoman hyödyt nousevat esiin yksilöä tukevana ja kehittävänä tekijänä. Oulun seudun ammattikorkeakoulun julkaisussa Päivi Vuokila-Oikkonen kirjoittaa artikkelissa (2011:56) sosiaalisesta pääomasta. Oppilaitoksessa oppilas joutuu luopumaan lyhyen tähtäimen edusta kollektiivisen edun vuoksi. Kollektiivisen edun nimissä estetään toisten vapaamatkustaminen ja edistetään sosiaalisen pääoman muodostumista. Normien ylläpito ryhmässä edellyttää yhteisön sisäisiä tiiviitä verkostoja. Kun jäsenet tuntevat toisensa ja pitävät toisiinsa yhteyttä, voi yhteisö rankaista kollektiivisesti yksilöä, joka rikkoo ryhmän normeja.

Olettamukseni oli että työkokemusta omaavilla voisi olla tässä toimintamallin työpainotuksen vuoksi mahdollisuus turhautumiseen niin, kuin yksi vastanneista kirjoittikin. Ajattelin yrityksissä työskentelyn olevan työkokemusta omaavalle liian helppoa kun taas kokemattomalle vaikeampaa. Pelkästään työyhteisöön kuulumisen vaatii opettelua, jotta työyhteisön normit tulevat tutuksi. Kyselyssä ei käynyt ilmi miten opiskelijat pystyvät muokkaamaan haastavuutta opinnoissa ja miten tätä haastavuutta rajataan, mikäli tehtävä on liian vaativa yksilölle. Keskeyttäneistä kukaan ei keskustellut lopettamisesta opettajien kanssa vaan läheiset olivat mukana päätöksessä. Olisiko opettajan kanssa käydylle keskustelulla pystytty muuttamaan päätöstä toiseen suuntaan. Mikäli opiskelija olisi voinut keskustella omista mahdollisuuksistaan olisiko henkilökohtaisen oppimissuunnitelmalla muokata koulutuksen haastavammaksi tai helpommaksi opiskelijan taitoihin nähden. Verratessa opiskeleviin työkokemuksen koettiin hyödylliseksi ja aikaisempi kokemus koettiin opintoja helpottavana tekijänä.

Ryhmä antaa yksilölle mahdollisuuden itsetuntemuksen lisäämiseen. Reflektiolla tarkoitetaan kriittistä ja tietoista oman toiminnan tutkiskelua. Ryhmä on ihmiselle kuin peili, jonka avulla

yksilö voi heijastaa toimintatapojaan ja itseään. (Jauhiainen & Eskola 1994: 16) Haastatteluisa tuli ilmi enemmän opiskelijayhteisön tärkeys, kuin ohjauksen tarpeen lisääminen. Vaikka keskeyttäminen kävi yhdellä opiskelevalla mielessä, koki hän kuitenkin muiden opiskelijoiden olevan tärkeä osa hänen jatkamisessa koulutusohjelmassa. Tästä voi päätellä että opintoja jatkavilla yhteys opiskelijayhteisöön oli mahdollisesti suurempi kuin keskeyttäneillä.

Rouhiainen mainitsee tutkimuksessaan, että monet pitävät liiketalouden koulutusohjelmaa apuna haettaessa esimerkiksi kauppakorkeakouluun. Opinnoista on apua pääsykokeissa ja samalla välivuosi pystytään hyödyntämään tehokkaammin. (Rouhiainen 2011: 12) Vastanneista muutama mainitsi toisten opintojen olleen osa syy keskeyttämiseen. Maininnat myös palkallisesti työskentelyssä projekteissa yrityksissä olisivat olleet motivoiva jatkamaan opiskelua. Koska yksi mainitsi taloudellisen puolen olevan syy keskeyttämiseen, mietin opintotuen pienuutta ja jaksamista koulupäivän jälkeen vielä töissä. Haastattelussa kävi ilmi projektien riittämättömyyden ja se ettei kaikki opiskelijat saaneet tarvittavia opintopisteitä kelaan varten. On yleistä että opiskelijat koulun ohella hankkivat lisätuloja osa-aikaisen työn kautta. On ymmärrettävää, että työelämälähtöinen opiskelu olisi motivoivampaa palkkauksen avulla, koska kahdessa eri työyhteisössä työskentely voi olla hyvin vaativaa joillekin yksilöille. Tämän seurauksena oma jaksaminen voi olla vaarassa. Opiskelijamallin mukaan ammattikorkeakoulun vastuu on turvata pisteiden saatavuus ja riittävä opetus opiskelijoille. Koulun toimimattomuus vaikuttaa opiskelumotivaation ylläpitämiseen. (Kunttu 2006: YTHS-verkkajulkaisu)

Opiskelukyvyykyys on jokaisella hyvin yksilöllinen. Motivaatio on tärkeä osa kykyä omaksua uutta. Motivaation voivat vaikuttaa monet tekijät ja yksi tekijöistä on motivoiva koulutus. Jos opiskelija ei koe opiskeltavaa alaa motivoitava on selkeää että tällainen opiskelija lopettaa opintonsa kesken. (Laitinen 2007: 57) Keskeyttäneet olivat tehneet valintansa opiskeluiden päättämiseksi motivaatiotekijöiden puutteellisuudesta. Koulutusohjelma eivät vastanneet heidän yksilöllisiä tarpeita ja elämänvalinnat ohjasivat keskeyttämiseen vastanneilla. Varsinaisesta syrjäytymisestä ei voi siis puhua.

9 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Pohdin opinnäytetyöni eettisyyttä ja luotettavuutta tässä osiossa. Yhdistän sosiaalityön eettisiä periaatteita sekä tutkimuksen luotettavuutta eettistä näkökulmaa käyttäen.

Talentia korostaa sosiaalialan ammattieettisissä ohjeissa että työn johtotähtenä on heikompiensa puolelle asettuminen. Työssä korostuu velvoite asettua yhteiskunnalliselta asemaltaan heikompien ryhmien puolelle ja lievittää heidän kärsimystä. (Raunio 2009: 85) Koen että asema tutkijana perustuu juuri tähän asetelmaan. Koen että pystyn tällä tavoin vaikuttamaan organisaation tapoihin ja edes havainnollistamaan esimerkiksi opiskelijan arkea tukevien palvelujen lisäämistä. Opiskelijat elävät monien paineiden alla ja kaikilla ei ole mahdollisuus täyttää kaikkia vaatimuksia mitä yhteiskunta antaa nuorelle aikuiselle. Koulutus, työ, ulkonäkö, monipuolisuus ja sosiaalisen verkon ylläpitäminen on todellinen haaste ja ajaa opiskelijoiden voimien riittämistä ahtaalle. Siksi koen tutkimukseni hyvinkin merkitykselliseksi pohdittaessa tulevaisuuden opiskelijoita ja sitä jatkumoa mitä arvoja tulevaisuudessa ylläpidämme.

Sosionomina eettisyys ja moraalit toiminnoissamme ovat yksi työtä normittavista tekijöistä. Jokaisella sosiaalialalla on omat tehtävänsä työssään mutta yleiset eettiset reformit ovat kaikilla samat. Säännöt saattavat olla lailla määrättyjä tai sitten yleisesti pohjoismaiseen yhteiskuntaan kuuluvia normeja joita eettisyys säätelee. Lähtökohtaisesti kuitenkin on että ihmistä kohdellaan ihmisarvoisesti katsomatta esimerkiksi valtavirrasta poikkeavia asioita kuten vammaisuus. Eettisyys ja eettinen toiminta vaatii ihmiseltä aina oman toiminnan uudelleen tulkintaa ja myös kriittisyyttä ympärillä tapahtuvien asioiden kesken. Jokaista päätöstä ei pystytä tarkastelemaan tilanteessa, joten arviointi voi tapahtua jälkikäteen. Mielestäni ammattilainen on aina eettisten kysymysten edessä toiminnassaan. Kysymys on kuitenkin siitä että se on myös osa ammatillista arvomaailmaa, jota käsitellään osana työtä, hiljaisena toimintana.

Kerätessä aineistoa opinnäytetyötä varten lähtökohtana ovat tutkijan antamat lupaukset tutkittaville kerätyn aineiston käytöstä. Tutkittavien suorat tunnustetiedot tulee lain mukaan säilyttää niin kauan kuin niitä on tutkimusta varten tarpeellista säilyttää. Tästä poikkeuksena on tutkittavilta saadut erityisluvut säilyttämistä varten. Ilman erillistä lupaa on eettisten ohjeiston mukaisesti tiedot tuhottava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa aineistokeruun päättyessä. (Hallamaa, Launis, Lötjönen & Sorvali 2006: 131-132) Tutkimukseni on eettisesti kerätä yksityistä tietoa entisten opiskelijoiden sekä opiskelevien elämästä. Tärkeää tässä on se, että tutkimus täyttää perusteellisesti anonymiteetin säilyttämisen ehdot ja samoin myös salassapitovelvollisuuden. Sillä tuetaan tutkittavan luottamusta ja saadaan tutkimuseettisesti kohdennettua toimintaa toisen arvoja kunnioittaen. Haluan myös suojella vastanneiden sekä ei vastanneiden yksityisyyttä poistamalla heidän yhteistiedot koneeltani sekä sähköpostista. Vastaukset olen päättänyt tuhota opinnäytetyön prosessin jälkeen. Ihmisyyden kunnioittami-

nen on eettisen ajattelun peruslähtökohdista. Ketään ei tulisi syrjiä ominaisuuksia tai tekojen perusteella. Mutta usein kuitenkin ajatellaan että koulun kesken lopettavat ovat syrjäytyneitä ja heidät saattaa leimata negatiivinen status. Tämän statuksen uudelleen arviointi on minusta tärkeää ja sitä tulee pohtia myös siltä kantilta millä perusteilla lopettanut oppilas on omat voimavaransa sijoittanut. Voimavarakeskeinen ajattelu voi tuoda uusia näkökulmia oppilaiden elämästä, joiden kiinnostus ja arvot eivät perustu vallitsevaan opiskelukeskeiseen ja tietopereusteiseen ajatteluun vaan johonkin muuhun elämäalueeseen. Tämän tarkastelu on mielestäni motivoivaa ja kiinnostavaa ja siksi haluan korostaa siinä olevaa eettistä ajattelu pohjaa.

Sosiaalialan työssä eettinen pohdinta mielestäni tulisi lähteä jo arjesta. Ainakin itsessäni huomaan koulutusohjelman vaikutuksen elämääni ja ajattelutapaani siksi koen, että se välittyy myös opinnäytetyöhöni myös hiljaisena tietona. Eettinen moralismi perustuu myös omaan kasvatukseeni ja kristillisyyden vaikutusta arvoihin, joka on osa kantavaa eettistä normistoa pohjoismaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa.

Tutkimuksessa on tärkeää miettiä eettisesti miten opinnäytetyöntekijänä otan roolin käyttöön ja samalla tutkittavista tuntuisi että heidän informaationsa on hyödyksi muille samanhenkisille ihmisille. Samalla täytyy välttää painostavaa ilmapiiriä, koska jokaisen ihmisen lopettamisen syyt ovat henkilökohtaisia ja niiden tutkiminen voi olla myös haavoittavaa, mikäli itse prosessia ei ole käyty mielessä loppuun asti läpi. Luulen kuitenkin, että kun on kysymys saman ikäpolven ihmisistä kuin minä voi tutkimus olla helpompi näkökulmaltaan tehdä. Luulen tätä siksi, että minulla on ymmärrys nuorten aikuisten vallitsevia arvoja ja tapoja kohtaan ja osaan tulkita asioita eritavalla kun kyse on saman ikäisestä asiakasryhmästä. Samalla luulen että pystyn tilanteissa olemaan myötämielinen ja empaattinen koska tilanteiden tulkinta on lähtökohtaisesti lähellä myös oman kokemuksenkin perusteella. Tässä näkökulmassa on tietenkin huomioitava se, ettei peilaa omaa elämäänsä vastanneiden kokemuksiin vaan ottaa tulokset vastaan eettisesti tulkiten mutta myös itse tilannetta empaattisesti arvioiden.

Tutkimukseni eettisyyttä pohdin siten että olen pyrkinyt mahdollisimman neutraaleihin kysymyksiin, jotta en vaikuttaisi vastauksiin. Haastattelu tilanteissa pyrin olemaan myös vaikuttamalla ilmeillä ja äänenpainoilla haastattelijoiden vastauksiin. Turvallinen ilmapiiri ja opiskelijoiden kokemus siitä, ettei heidän vastauksiaan käytetä väärin opinnäytetyössä, on eettisyyttä ajatellen työssäni tärkeää. Keskeyttäneille lähetetyt vastauskuoret takaavat luotettavuuden vastaajan näkökulmasta, että vastauksien anonyymisyys on varmaa.

10 Pohdinta

Opinnäytetyöni vaiheinen on ollut pitkä. Aiheen vaihtuminen ja kohdistuminen on ollut monimutkainen. Opinnot eivät aina mene odotetusti niin kuin ei elämäkään. Itseohjautuvuus ammattikorkeakoulussa on minun mielestä riski ja mahdollisuus. Ihminen on itse vastuussa elämästään ja valinnoistaan mitä hän tekee. Tämä voi olla voimauttavaa, joillekin oppilaista mutta toisille tämä voi olla hyvin raskasta hallita opiskeluja ilman selkeää ryhmää tai tiettyä rytmiä miten opiskella. Kun sain aiheen opinnäyteyöhöni pohdin aluksi itsenäisesti peer to peer -toimintamallin toimivuutta. Mietin sen ongelmia ja mahdollisuuksia sen kautta jos itse olisin yksi koulutusohjelman jäsen. Pohdin myös miltä tuntuisi aloittaa yritysäläinen opiskelu ilman työkokemusta ja kokemusta työyhteisössä olemisesta. Kävisikö opiskelu liian rankaksi pelkästään ryhmään kuulumattomuuden vuoksi? Tässä yhteydessä käytän tavallisen luokan nimitystä, jolla tarkoitan tiivistä opiskelijayhteisöä, joka muodostuu yhdessä vietettyjen kursien sisällä. Kun selkeä ryhmään kuuluvuus puuttuu, tarvitseeko sitä etsiä muualta? Entä miten opiskelijan rooli näkyy työyhteisön arjessa? Jotta opiskelija viihtyy opinnoissaan miten estetään hänen mahdollinen riittämättömyyden tunne tai turhautuminen?

Tarkoitukseni opinnäytetyössäni oli verrata kahta näkökulmaa toisiinsa. Keskeyttäneiden kokemusta peer to peer -mallista vielä läsnä olevien kokemuksiin. Pyyntöistäni huolimatta kukaan ei tähän vastannut. Koin asian aluksi epäonnistumisena mutta pian aloin pohtia tähän mahdollisia tekijöitä. Lähetin haastattelupyynnön kesällä, joka saattoi vaikuttaa siihen, ettei kiinnostusta haastatteluun tulemiseen ollut. Pohdin myös oliko haluttomuus välinpitämättömyyttä koulutusohjelmaa kohtaan. Eivätkö opiskelijat halunneet jakaa omia kokemuksiaan opinnoista, jonkun tietyn syyn takia. Syitä voisi olla: usko omaa koulutukseen, oma elämäntilanne, aikataulu tai kenties pelko omien kertomusten julkaisemisesta omassa koulussa. Vaikka haastattelu olisi ollut täysin nimetön, voi kynnys vastaamiseen olla suurempi kuin koulusta jo etäisyyttä ottaneen keskeyttäneen kynnys. Kun lähetin sähköpostiviestin uudestaan opiskelijoille ja heiltä tuli melko nopeasti vastauksia, koin tämän jälkeen olevani pohdinnoissani väärässä. Opiskelijat tuntuivat olevan erittäin motivoituneita kertomaan opinnoistaan ja olevan erittäin sisällä siinä mitä he tekevät. Opiskelijat olivat valmiita auttamaan löytämään lisää haastateltavia minulle.

Haastattelussa tuli ilmi opiskelijayhteisön tärkeys oppilaille. Pohdin oliko tämä syy siihen miksi osa keskeyttäneistä lopetti opintonsa kesken. Oliko mahdollista, ettei jotkut päässeet ryhmän jäseneksi jostakin syystä. Koska ryhmähengen koettiin olevan todella hyvä opiskelevien keskuudessa oliko mahdollista, ettei se antanut tilaa erilaisesti ajatteleville ihmisille. Pohdin myös opettajan roolia ja ohjausta toimintamallissa. Mietin sitä onko uudenlainen malli helpompaa opettamista pedagogisesta näkökulmasta vai vaikeampaa. Tarkasti strukturoidut luennot antavat tietyn mallin opettamiselle. Kun taas projektien ohjaaminen vaatii opettajalta

erinäisen auktoriteettiasemasta luopumista ja laskeutumista opiskelijan tasolle. Mietin tämän toimivuutta käytännössä. Pystyykö opettaja ymmärtämään nuorta ja hänen elämäänsä. Mielestäni tämänlainen kumppanuusasetelma vaatii molemminpuolista ymmärrystä opiskelijan ja opettajan väliltä. Onko opettajuus yhteiskunnassa muutenkin muuttumassa? Työelämä vaatii korkeakouluilta ajankohtaisuutta ja jatkuvaa päivittämistä. Opettajakin on ihminen ja vaaditaanko nykyiseltä opettajuudelta liikaa. Työelämäntuntemusta että teoreettista pätevyyttä voidaan yhdistää mutta profession asema mielestäni kärsii jos kumpaakin puolta opettaja joutuu painottamaan tasavertaisesti.

Vaikka koen että opinnäytetyöprosessi on ollut takkuinen on peer to peer -toimintamalliin tutustuminen ollut hyvin mielenkiintoista. Olen itse hyvin työ-orientoitunut mutta vierastan oppimisen painottumista työelämään. Itse tarvitsen vahvaa teoriaa koulussa ylläpitämään motivaatitani. Siksi opinnäytetyöni onkin ollut kiinnostava projekti peilaten ja reflektoiden omaa oppimista niin työssä kuin koulussa. Tein työni tarkoituksella yksin, jotta en olisi riippuvainen muiden aikatauluista. En koe, että yksin tekeminen olisi ollut virhe mutta keskusteleminen parin kanssa olisi voinut olla hyvä pohdittaessa työn kulkua.

Tahtoisin, että tutkielmani herättäisi keskustelua opiskelijoiden elämästä ja heidän valinnoistaan. Keskustelua toivoisin syntyvän ammattikorkeakouluissa opettajien kesken ja siten lisäämään myös eettistä pohdintaa opiskelijan ja opettajan välillä. Koen sen tärkeäksi kun ajattelen itseäni työssäkäyvänä opiskelijana. Jaksamisen tukeminen molemminpuolisella joustavuudella ja joskus myös tukemisella koen olevan todella paljon merkitystä. Ja myös yksilöllisesti opiskelijoiden huomioiminen voisi joidenkin oppilaiden kohdalla olla todella merkityksellistä. Vaikka opettaja ei ole korkeakoulussa vastuussa opiskelijan elämästä tai toiminnasta voisi kuitenkin keskustelulla opiskelijan kanssa lisätä opiskelujen tukemisen elementtiä ja lievittää paineiden kasaantumista. Keskustelulla voisi välttää sitä, että opiskelijan toimintakyky laskee juuri näiden paineiden takia.

Lähteet

Ekola, J. 1992. Johdatusta Ammattikorkeakoulupedagogiikkaan Juva: WSOY:n graafiset laitokset.

Fränti, M & Pirinen, R. 2005. Tutkiva oppiminen intergratiivisissa oppimisympäristöissä Bar-Laurea ja REDLabs. Helsinki: Edita Prima Oy.

Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. & Sorvali, I. 2006. Etiikkaa ihmistieteille. Helsinki: Hakkapaino Oy.

Helakorpi, S. Oppiminen. Hämeen ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu. Viitattu 28.7.2011 <http://openetti.aokk.hamk.fi/seppoh/web4/uusi%20web/oppiminen.htm>

Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY

Jauhiainen, R & Eskola, M. 1994. Ryhmäilmiö. Juva: WSOY:n graafiset laitokset

Kallioinen, O. 2007. Osaamisen pohjainen opetus suunnitelma laureassa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kallioinen, O. 2008. Oppiminen learnig by developing -toimintamallissa. Vantaa: Laurea ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu. Viitattu 3.8.2010 <http://markkinointi.laurea.fi/julkaisut/a/a61.pdf>

Koulun tiedot. Laurean ammattikorkeakoulun Internet sivut. [WWW-dokumentti] Viitattu 28.10.2010 <http://www.laurea.fi/fi/tietoa-laureasta/Sivut/default.aspx>

Laurean pedagoginen strategia 2007. Laurea ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu. Viitattu 18.7.2011. http://www.laurea.fi/SiteCollectionDocuments/Strategiat/peda_str_250607.pdf

Laurean ammattikorkeakoulun Internet sivut. Liiketalouden koulutusohjelma. [WWW-dokumentti] Viitattu 3.11.2010 <http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/koulutus/amk-tutkinnot/liiketalous/Sivut/default.aspx>

Kauppila, R. A. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Keuruu: Otavan kirjapaino oy

Koivisto, K., Latvala, E., Vanhanen-Nuurinen, L. & Vuokila-Oikkonen, P. 2011. Tutkimuskohteina hoitaminen ja hoitamaan oppiminen. Professori Sirpa Janhosen juhla-kirja. Oulun seudun ammattikorkeakoulun tutkimus ja kehitystyön verkkojulkaisu. Viitattu 6.9.2011. <http://www.oamk.fi/epooki/?julkaisu=25>

Kokko, P. & Kolehmainen, S. 2001. Mutkatonta opiskelua? Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy

Kunttu, K. 2006. Opiskelukyky. YTHS verkkojulkaisu. Viitattu 1.10.2010 www.yths.fi/download.asp?id=Opiskelukyky

Laitinen, A. & Halonen, M. 2007. Keskeyttämisen syyt selville - opinnot loppuun ammattikorkeakoulussa. Opintojen keskeyttäminen Savonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 2005. Kuopio: Kopijyvä.

Levi, D. 2007. Group dynamics for teams. 2nd edition. California United States of America: Sage Publications.

Peer to peer (P2P) -toimintamalli. Liiketalouden koulutusohjelma 2011. Laurea ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu. Viitattu 25.7.2011. http://www.laureap2p.fi/pdf/P2P_OPS_2011_paivitetty_Suomi_lowres.pdf

Metsämuuronen, J. 2008. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteessä. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino oy.

Mikkola, J. & Nurmi, J. 2001. Ammattikorkeakoulussa asiantuntijaksi. Turku: Painosalama Oy.

Haastateltava, 1. 2011. Opiskelijan haastattelu 7.8. Laurea ammattikorkeakoulu. Vantaa.

Haastateltava, 2. 2011. Opiskelijan haastattelu 7.8. Laurea ammattikorkeakoulu. Vantaa.

Haastateltava, 3. 2011. Opiskelijan puhelinhaastattelu 9.8. Helsinki.

Puusa A & Juuti, P. 2011 Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Vantaa: Hansaprint oy.

Raunio, K. 2009. Olennainen sosiaalityössä. Toinen, uudistettu painos. Helsinki: Hakapaino.

Ronkainen, S & Karjalainen, A. 2008. Sähköä kyselyyn!: web-kysely tutkimuksessa ja tiedonkeruussa. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Rouhiainen, K. 2010. Viisasten kiveä etsimässä: Miksi tradenomi jättää opintonsa kesken? Jyväskylä: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Ruohotie, P.1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Oy edita Ab.

Swot analyysi. Opetushallituksen internet sivut [WWW-dokumentti] Viitattu 1.9.2011
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/laadunhallinnan_tuki/wbl-toi/menetelmia_ja_tyovalineita/swot-analyysi

Tradenomiliiton Internet sivut. Tradenomi koulutus [WWW-dokumentti] Viitattu 19.10.2010.
<http://www.tral.fi/info/tradenomikoulutus>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Töytäri-Nyrhinen, A. 2008. Osaamisen muutos matkalla . Helsinki: Edita Prima Oy.

Vuorinen, P.& Valkonen, S. 2007. Korkeakoulutksesta työelämään työhön sijoittuminen ja työvalmiudet kaupan ja tekniikan alalle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino

Liitteet

Liite 1. Tutkimuslupahakemus

Tutkimuslupahakemus

Työn tekijä/t: Christina Lagerström

Koulutusohjelma/korkeakoulu/yliopisto: Sosiaaliala, sosionomin koulutusohjelma. Laurea ammattikorkeakoulu

Toimipiste: Tikkurila

Ohjaaja/ohjaajat: Piukku Kilpikivi

Työn nimi: Yksin ulapalla - Opiskelijoiden kokemuksia Peer to Peer -koulutusohjelmassa opiskelusta.

Tavoitteet/tutkimusongelma:

Tutkielmani tavoitteena on kartoittaa opiskelijoiden opintojen keskeytymiseen johtaneita syitä peer to peer koulutusohjelmassa. Samalla tutkia opiskeluun liittyvien tuen tarvetta ja myös sitä näkökulmaa millaista on opiskella täysin työelämälähtöisesti. Teen opinnäytetyöni TO CARE, TO DARE, TO SHARE -ammattikorkeakouluopiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisemisen hankkeeseen. Tutkielmani tukee hankkeen arvoja ja tavoitteita.

Tarvittavien tietojen / aineistojen määrittely:

Tutkimus on tarkoitus tehdä kaksi osaisesti. Toisessa osassa haastatellaan peer to peer -koulutusohjelmassa opiskelevia ja toisessa tehdään kysely lomakkeella tiedonkeruu jo opintonsa keskeyttäneiltä.

Tarkka rajaus:

Tarvitsen opinnäytettä varten Hyvinkään Laurea ammattikorkeakoulun keskeyttäneiden yhteistiedot vuosilta 2009-2010 sekä 2010-2011. Sekä luvan haastatella koulutusohjelmassa opiskelevia opiskelijoita.

Aikataulu: Alustava aikataulu on liitteessä 1.

Haastattelun rakenne on liitteessä 2.

Kyselylomakkeen rakenne on liitteessä 3.

Saatekirje liitteessä 4.

Liite 2 Tutkimuslupa

Ikonen / tutkimusjohtaja
2011-05-31

TUTKIMUSLUPA (korjattu)

Työn tekijä/t: Christina Lagerström

Koulutusohjelma/korkeakoulu/yliopisto: Sosiaaliala, sosionomin koulutusohjelma. Laurea ammattikorkeakoulu

Toimipiste: Tikkurila

Ohjaaja/ohjaajat: Piukku Kilpikivi

Työn nimi: Yksin ulapalla - Opiskelijoiden kokemuksia Peer to Peer -koulutusohjelmassa opiskelusta.

Tavoitteet/tutkimusongelma:

Tutkielmani tavoitteena on kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia peer to peer koulutusohjelmassa. Samalla tutkia opiskeluun liittyvien tuen tarvetta ja myös sitä näkökulmaa millaista on opiskella täysin työelämälähtöisesti. Teen opinnäytetyöni TO CARE, TO DARE, TO SHARE - ammattikorkeakouluopiskelijoiden syrjäytymisen ehkäisemisen hankkeeseen. Tutkielmani tukee hankkeen arvoja ja tavoitteita.

Tarvittavien tietojen / aineistojen määrittely:

Tutkimus on tarkoitettu tehdä kaksi osaisesti. Toisessa osassa haastatellaan peer to peer -koulutusohjelmassa opiskelevia ja toisessa tehdään kysely lomakkeella tiedonkeruu jo opintonsa keskeyttäneiltä.

Tarkka rajaus:

Tarvitsen opinnäytettä varten **Tikkurilan** Laurea ammattikorkeakoulun keskeyttäneiden yhteistiedot vuosilta 2009-2010 sekä 2010-2011. Sekä luvan haastatella koulutusohjelmassa opiskelevia opiskelijoita.

Liitteet tallennettu

Aikataulu: Alustava aikataulu on liitteessä 1.

Haastattelun rakenne on liitteessä 2.

Kyselylomakkeen rakenne on liitteessä 3.

Saatekirje liitteessä 4.

Aineiston käsittely:

Tutkimusluvan myöntämisen ja tietojen/ aineiston luovuttamisen ehtona on se, että tutkimuksen/ selvityksen tekijä sitoutuu huolehtimaan tietojen käsittelystä ottaen huomioon henkilötietojen käsittelyä ja yksityisyyden suojaa koskevan lainsäädännön. Tutkimuksen/ selvityksen tekijä on velvollinen käyttämään tietoja/ aineistoa luottamuksellisesti ja ainoastaan tämän tutkimuksen/ selvityksen tekemiseksi sekä turvaamaan tarkastelemiensa henkilöiden intimitetin ja anonymiteetin. Tutkimuksen/ selvityksen toteuttamisen jälkeen aineisto hävitetään asianmukaisella tavalla.

Tutkimusluvan hakija:

toimittaa myönteisen päätöksen henkilölle, joka vastaa aineiston tuottamisesta Laurea-ammattikorkeakoulun sovelluksesta. Tässä yhteydessä tutkimusluvan saanut sopii myös esim. kyselyjen lähettämisen käytännön toteuttamisesta.

Toivomme, että työn aineisto tulisi valmistuttuaan Laurean opetuksen kehittämisen käyttöön.

Petteri Ikonen
tutkimusjohtaja
Laurea AMK

Jakelu:

hakija : Christina Lagerstöm
tietopalvelupäällikkö: Tarja Gustafsson
tietohallintopäällikkö: Kimmo Pettinen
korkeakoulusihteeri: Virpi Rahikainen

Liite 3 Haastattelun runko

1)Nainen/Mies

2)Ikä

3)Aloitusvuosi?

4)Pohjakoulutus?

5)Aikaisempi työkokemus? Mikä?

6)Onko siitä ollut hyötyä?

7)Keneltä olet saanut tukea opiskeluusi liittyen?

8)Onko ohjaus ollut riittävää koulutusohjelmassa?

9)Mitkä ovat peer to peer -koulutusohjelman :

- a)Vahvuudet?
- b)Heikkoudet?
- c)Mahdollisuudet?
- d)Uhat?

10)Oletko miettinyt opiskelun aikana keskeyttämistä? Opiskeluun liittyvä syy/ henkilökohtaiseen elämään liittyvä syy?

Mikä_____ ?

Liite 4 Kyselylomake keskeyttäneille

1) Nainen/Mies

2) Ikä _____

3) Opiskelin _____ Nuorisosteella/aikuispuolella

4) Pohjakoulutukseni _____ yo / ammatillinen / muu, Mikä? _____

5) Lopetin 1. vuonna __ 2. Vuonna __ 3. Vuonna __ 4. Vuonna __ 5. Vuonna __

6) Onko sinulla aikaisempaa työkokemusta alalta? Kyllä/Ei

7) Mitkä koet olevan Peer to Peer -toimintamallin:

Vahvuudet?

Heikkou-
det? _____

Mahdollisuu-
det? _____

Uhat? _____

9) Mikä oli keskeyttämisen syy tässä koulutusohjelmassa?

10) Keskustelitko ja pohditko keskeyttämistä jonkun muun kanssa?

En keskustellut

koulukavereiden

kavereiden (muita kuin opiskelukavereita)

vanhempien

työvoimatoimiston virkailijan kanssa

työkavereiden/ esimiehen

muu, ke-

nen? _____

11) Olisitko halunnut keskustella keskeyttämisestä erityisesti jonkun kanssa lisää?

Kyllä, ke-

nen? _____

En

12) Mitkä tekijät olisivat auttaneet sinua jatkamaan koulutusohjelmassa?

13) Koitko koulutuksen aikana että sinulla on puutteita opiskelukyvykkyydessä?

Missä?

Kiitos ajastasi ja oikein hyvää jatkoa sinulle!

Liite 5 Saatekirje keskeyttäneille

Hei,

Olen tekemässä opinnäytetyötä Peer to peer - koulutusohjelmassa opiskelusta. Haluaisin saada opintonsa keskeyttäneiltä tietoa koulutuksesta ja sen mahdollisista puutteista. Minua erityisesti kiinnosta mikä sai sinut keskeyttämään? Ja miten Laurea ammattikorkeakoulu voisi tulevaisuudessa kehittää koulutusta opiskelijalle paremmaksi ja viihtyvämmäksi. Pääasian on saada tietoa opiskelijan kokemuksista opiskelusta.

Opiskelen itse sosionomiksi Tikkurilan Laureassa ja opinnäytetyöni on osa To share, To care, To dare - hanketta. Hankkeen tarkoituksena on ehkäistä valmistumisen viivästymistä ja keskeyttämistä. Ja samalla löytää kanavia tukea opiskelijoiden hyvinvointia, lieventää siihen liittyviä ongelmia ja siten ehkäistä myös mahdollista syrjäytymistä.

Toivoisin että sinulla olisi aikaa vastata kysymyksiini opiskeluihin liittyen. Kaikki vastaukset luottamuksellisia ja tullaan käyttämään nimettömänä ja siitä varmistuksena saatekirjekuori, johon toivon vastaukset laitettavan. Kokoan vastaukset sitten kokonaisuudeksi jolla voisi kehittää tulevaisuudessa muita opiskelijoita. Toivoisin saavani vastaukset saatekirjekuoressa **24.6.2011** mennessä.

Olen todella sydämellisesti kiitollinen kaikista vastauksista.

Kesäisin terveisin!

Laurea Ammattikorkeakoulu Tikkurilan sosionomiopiskelija

Christina Lagerström

Liite 6 Sähköpostiviesti opiskeleville

Hei!

Olen pian valmistuva sosionomiopiskelija Tikkurilan Laureasta. Teen opinnäytetyötä opiskelijoiden kokemuksista peer to peer -mallista. Tavoitteena on saada opiskelijoiden kokemus näkyviin ja siten saada tietoa mallin toimivuudesta opiskelijoiden näkökulmasta.

Tarvitsen opinnäytetyöhöni haastateltavia. Haastattelut ovat nimettömiä ja luottamuksellisia. Olen varannut sitä varten muutaman kysymyksen, joihin toivon haastattelussa saavani vastauksia. Haastattelun kesto tulisi olemaan n.30 min ja tietenkin haastateltava saa itse valita paikan jossa mieluiten olisi.

Tulisitko sinä ystävällisesti haastateltavaksi? Olisi hienoa jos sinulla riittäisi hetki aikaa opinnäytetyötäni varten. Ota yhteys sähköpostiini: christina.lagerstrom@laurea.fi ja kerro milloin voisi sinulle olla mahdollista tulla haastateltavaksi. Ja tietenkin mikäli sinulla on kysymyksiä opinnäytetyötäni koskien vastaan mielelläni.

Kesäisin terveisin

Christina Lagerström
sosionomiopiskelija
Tikkurilan Laurea ammattikorkeakoulu

Liite 7 Sähköposti opiskeleville

Heippa hyvä opiskelija!

Laitoin sähköpostiviestiä heinäkuussa teille opinnäytetyöstäni ja siihen palaan uudestaan hyvin vetoavasti.

Tarvitsisin haastateltavaksi opiskelijoita oppariani varten, joten pyytäisin hetken teidän ajastanne, jotta pääsisin itse valmistumaan ja siirtymään työelämään. Voisimme tavata vaikka koulussa tällä viikolla tai sitten ensi viikon alussa? miten vain haastateltavalle sopii.

Toivon pikaista yhteydenottoa!

Ystävällisin ja toiveikkain terveisin

Christina Lagerström

Sosionomiopiskelija Tikkurilan Laurea amk